

EDITORIAL

Art i festa major

Aquesta TOSCA aplega diferents articles que tenen en comú l'art: el cinquantenari del premi de pintura ràpida, la inauguració de l'exposició de Joan Vilajoana i la segona edició d'art al carrer de Sant Sebastià, presentada el primer any amb el títol *Ex abrupto* i enguany amb *Pensament, obra i acció*.

Es tracta de projectes de caire molt diferent. La pintura ràpida, d'una banda, és un format peculiar, popular, molt estès durant el bon temps en els municipis de Catalunya, i que té lloc a l'aire lliure, on la gent pot observar l'evolució de l'obra de l'artista, facilitant la interacció i la participació. La presència a Moià d'empreses especialitzades en la construcció de teles, un tipus d'indústria gens habitual, li dona un caire personal, a la pintura ràpida moianesa.

L'exposició de Joan Vilajoana a la Casa-Museu Rafel Casanova és un encert doble, ja que l'artista és un moianès establert a Girona fa anys, amb una tècnica i un llenguatge expressiu molt personals i que compta amb una dilatada trajectòria creativa. El fet que algunes de les seves peces s'exhibeixin també en establiments comercials del poble és una bona forma d'acostar l'art als ciutadans.

No es fa senzill, finalment, categoritzar la segona edició al Raval de Dalt d'un

festival amb molta personalitat. Obrir i fer visitables algunes cases antigues del carrer i organitzar-hi una visita guiada té un valor patrimonial que, per si sol, ja en justificaria l'organització. El fet, però, de poder tancar el carrer durant dotze hores i mostrar obres d'artistes de registres tan diferents com la pintura, l'escultura, la moda, la *performance*, combinant-ho amb intervencions musicals de petit format, atorga a aquesta iniciativa unes característiques innovadores i, amb més recursos, podria tenir una notable capacitat d'atracció.

Moià i el Moianès disposen d'una sèrie d'artistes i de plataformes d'art diversa i d'una potència major de la que percebem. El Centre d'Art Contemporani i Sostenibilitat Forn de Calç a Calders, per exemple, és un espai que compta amb el suport del Departament de Cultura per la qualitat de les residències artístiques que s'hi fan. Es tracta d'un centre desconegut per a la majoria de moianesencs i els treballs artístics que s'hi materialitzen podrien mostrar-se també en algunes sales expositives de Moià. Durant molts anys, un dels primers actes de la festa major era, precisament, la desfilada de la comitiva d'autoritats inaugurant les nombroses exposicions que s'hi exhibien, en espais tan diversos com la Casa de la Vila, la sala del Casal, l'Esplai, la sala de Banca Catalana, etc.

ÍNDEX

Editorial	3
Perfils	5
Entrevista al Dr. Viñeta, 39 anys ... <i>J. Font, J. Clarà</i>	5
Parlem amb Gemma Poca, la infermera ... <i>R. Puig</i>	8
Vida municipal	10
La policia judicial confirma bona part ... <i>MoiàDeute</i>	10
ParticipaQuè? <i>A. Mur</i>	11
Les entitats informen	14
Setmana Bio a l'Escola Bressol Garrofins. <i>S. Castellano</i>	14
Biblioteca de Moià	16
Museu de Moià	17
Golf Montbrú Moià	20
Trobada de cotxes clàssics. <i>Clàssics Moià</i>	21
Actes i esdeveniments	22
De nou l'estiu, a quin casal apuntem els fills? <i>E. Roca</i>	22
El GEMI reprèn les Matinals pel Moianès. <i>J. Font</i>	23
Trobada de Pedrals. <i>C. Illa</i>	24
Marc Pedrals, campió. <i>J. Clarà</i>	24
2ª Universitat d'Estiu del Moianès. <i>Consorti del Moianès</i>	25
Concurs de Pintura Ràpida de Moià: 50 anys. <i>C. Riera</i>	27
Més sobre el Concurs de Pintura Ràpida. <i>X. Vidal</i>	29
«No pinto el que veig sinó el que visc». <i>R. Portet</i>	29
Pensament, obra i acció... al Raval de Dalt. <i>E. Permanyer</i>	32
Els Picapolls, colla castellera també del Moianès. <i>X. Rius</i>	35
De fora estant	37
Projecte «Epica» de La Fura dels Baus. <i>M.À. Petit</i>	37
El Brexit. <i>L. Padrissa</i>	38
Moianès	41
Moció de censura i fractura veïnal a Monistrol. <i>X. Rius</i>	41
26-J: lleus transvasaments de vots, en benefici ... <i>J. Clarà</i>	43
Pintura i paisatge a l'Estany. <i>D. Prat</i>	44
Notes terçolenques. <i>R. Puig</i>	46
Miscel·lània	48
Pel domini de la terra de Santa Maria de l'Estany. <i>P. Criach</i>	48
Sense botons. <i>X. Vidal</i>	50
Lletres	51
El valor de l'aigua. <i>M. Bordas</i>	51
Que sigui el teu anhel. <i>R. Blàzquez</i>	52
Un camí. <i>M. Baqués</i>	53
Natura	55
Ecologistes, ecòlegs i tonyines. <i>M. Fortuny</i>	55
Una mica d'història	57
Coloms i colomars. <i>J. Carrera</i>	57
Breus	59
Publicacions	60
Sopa de lletres	62
Moviment demogràfic / Necrològiques	63
Dades meteorològiques	66

Fot. C.I.C. - Moià

PERFILS

Dr. Viñeta, 39 anys de metge a Moià: «Si pogués visitar bé, hauria aguantat fins als 65»

Josep Font, Jaume Clarà

Dr. Josep Ramon Viñeta (fot. J. Font)

Entrevistem el Dr. Josep Ramon Viñeta a casa seva, un diumenge de juliol al matí. Fa poc ha decidit jubilar-se com a metge de la Seguretat Social. No ho sembla, precisament: acaba d'arribar de passar visita a la residència de l'Estany i ens ha comunicat que a migdia té una altra visita programada, així que no ens podem encantar. Mentre parlem, una coneguda li vol fer una consulta mèdica que ajorna per a una mica més tard...

Com va venir a parar a Moià?

Vaig venir aquí per dues caramboles. Jo sóc de Vic. L'avi era director de la colònia Borgonyà [municipi de Sant Vicenç de Torelló] i els pares van treballar sempre al sector tèxtil. Vaig estudiar Medicina. Em sentia còmode en el context de treball dels hospitals on havia fet pràctiques durant la carrera. En aquella època feies de tot. De fet estava a l'Hospital de Girona (l'actual Josep Trueta, llavors Álvarez de Castro). Allà va venir Raimon Rovira, que havia

treballat de metge a Moià. Volia aprendre la tècnica de parts perquè se n'anava al Camerun. Em va dir que hi havia una «plaça lliure» del Col·legi de Metges a Moià i l'Estany. Jo havia anat ajornant el servei militar i havia d'estalviar per anar a la mili. Vaig arribar el setembre de 1977 a Moià per a treballar-hi quatre mesos, fer el servei i, després, segurament treballar en un hospital. Quan vaig arribar hi havia d'alcaldes en Francesc Romeu a Moià i en Josep Tresserra a l'Estany. L'altre metge era Emiliano Morán.

I què va passar, doncs?

Que establís la residència a Moià va ser fruit de més casualitats. Jo festejava amb la Dolors Carol, que era professora a Corbera. El pare Rosend Casallarch li va oferir feina aquí, perquè estaven ampliant estudis en el que més endavant seria l'Institut. Ens vam casar l'octubre del 1978, durant la mili, per així tenir uns dies de permís.

Com era l'atenció sanitària llavors?

Llavors no hi havia CAP. Teníem un petit espai on ara hi ha el tanatori, que compartia amb el doctor Morán. Si ell visitava al matí, jo a la tarda, o a l'inrevés. No es donaven hores, la gent venia directament i això va durar onze o dotze anys. Si el pacient no coincidía per horaris, venia a casa teva directament.

Hi havia força gent no adscrita a la Seguretat Social, llavors. Ni els autònoms, ni agraris, ni servei domèstic. Havien de pagar al metge, era el que en deien els *conductats* i les *iguales*. Els pacients que tenies assignats els igualaven a altres metges per si tu no els podies atendre. A mi em va semblar que era més just que paguessin un mínim quan els atenies que no que paguessin cada mes un import fix.

LA TOSCA Can Carner. Joies, 11-13 - 08180 Moià · latosca@latosca.cat · www.latosca.cat

Consell de Redacció: Mercè Bigorra, Jaume Clarà, Josep Font, Albert Lozano, Elvira Permanyer, Roser Portet, Josep Riera, Elisa Roca, Josep Ruaiç
 Administració: Eduard Gómez
 Impressió: Winihard Gràfics, Moià
 Disseny de la revista: Soldevila. Disseny i Comunicació
 DL B-4501-1983 — ISSN 2014-5160, 2014-5179 (versió digital) — 8 números l'any. Preu de l'exemplar: 4'5 euros

LA TOSCA és membre de l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal

Edita: ASSOCIACIÓ CULTURAL MODILIANUM

Amb el suport de Generalitat de Catalunya Departament de la Presidència

Fins als anys noranta estàvem de guàrdia les vint-i-quatre hores del dia set dies a la setmana. I no hi havia Nadals ni Sant Joans. Però a Moià érem dos i encara ens ho podíem combinar. A Castellterçol era pitjor. El doctor Salavert visitava a casa seva matí, tarda i nit fins tard. Era un ritme que havia arribat a causar problemes a la farmàcia, perquè la gent sortia de visita a la nit i no entenien que la farmàcia estigués tancada per a comprar els medicaments prescrits. Una vegada em va trucar per demanar un favor. «M'hauríeu de cobrir dues hores», em va demanar, com si fos una cosa realment excepcional. «És que caso el meu fill demà.» Li vaig dir que s'agafés el dia lliure, però després de quatre hores ja tornava a ser allà.

Pel meu temperament, casa meva i el meu telèfon sempre han estat llocs oberts de consulta. Durant anys, quan les meves filles sentien que sonava el telèfon ja em deien adéu amb la mà.

Quan vaig venir a Moià amb prou feines hi havia servei d'ambulància de la Creu Roja. Havien de trucar a una persona que l'anés a buscar. En algun cas urgent, havia arribat a agafar el cotxe i portar el malalt a Manresa directament.

Això és molt dur. De fet, quan es va constituir l'Àrea Bàsica vam pensar d'anar a viure fora, perquè llavors ja no era obligatori viure al mateix municipi on treballaves. Tenies un horari de set o vuit hores i te n'anaves a casa. És que, com desacostumes la gent que tota la vida t'ha trucat i se't presenta a casa? Havíem pensat a anar a viure a Vic i així poder desconnectar una mica. Però en aquell temps les filles ja tenien les amistats fetes aquí i no en van voler sentir a parlar. Va ser llavors quan ens vam decidir de comprar una casa i quedar-nos. També he de dir que a Moià sempre m'hi he trobat molt bé. Quan vaig arribar, Moià no arribava als 3.000 habitants i coneixies a tothom.

Quan es va fer l'Àrea Bàsica?

Els ajuntaments de la comarca hi van contribuir i es va fer a inicis dels noranta. Jo n'he estat director durant uns quinze anys, de l'Àrea Bàsica. Està integrada per Castellcir, Castellterçol, Sant Quirze Safaja, Granera, l'Estany i Moià. Collsuspina pertany a l'Àrea de Tona, perquè la seva relació amb Vic sempre ha estat molt estreta. La plantilla d'aquesta àrea bàsica és de cinc metges de capçalera i dos pediatres.

Amb tants anys d'exercici de la medicina deu tenir molts records de situacions difícils?

N'hi ha hagut moltes, de situacions difícils i que formen part del secret mèdic. El més traumàtic, però, va ser una mort sobtada d'una criatura menor d'un any. Em van avisar a les tres de la matinada. Vaig estar allà fent tot el que vaig poder, però... Vaig estar dos dies com absent. Vaig quedar tocat de veritat, sí. Em vaig plantejar d'agafar-me dues setmanes d'absència. També hi va haver una època de força accidents mortals al Moianès, de gent jove... Sí, és la nostra feina: estàs sol atenent un infart i l'ajuda no t'arriba...

Com ha afectat l'arribada de població forània? Problemes de comprensió?

Molt a l'inici podies trucar a un número de la Generalitat amb serveis de traducció del rus, de l'hindú, del xinès o del paquistanès. Però després sempre hi ha persones aquí que parlen l'idioma i ajuden els nouvinguts. Aquestes migracions alguna coseta han portat sanitàriament, com un repunt de la tuberculosi. També vam viure un possible cas d'Èbola. Havien vingut una gent de Mali i vam haver d'aplicar els protocols de vestir-nos i aïllar-los. No va ser res, però s'havien d'aplicar els protocols.

La construcció del nou CAP va coincidir amb la crisi econòmica. Què en penseu, del seu emplaçament, i com

han condicionat, els efectes de la crisi?

Ens hauríem estimat més emplaçar el CAP a Can Patiràs o a la zona de Cal Comadran. De vegades el centre del poble i aquella zona en concret està molt plena i dificulta el trànsit d'ambulàncies. Quan cal organitzar un servei d'helicòpter, per exemple, ha d'aterrar on pot i has de desplaçar el malalt. Tanmateix, els serveis del CAP són molt correctes.

Respecte a la crisi, cal dir, com a més important, que les urgències funcionen bé i es fan ràpidament. El 112 i el 061 són serveis molt bons. El problema és en allò que no és urgent. Coses que abans s'atenien bé en especialista en un termini de quinze dies, ara triguen tres mesos. Ara bé, si hagués de comparar com està el sistema sanitari d'ara de quan vaig començar no podria, de tant que ha canviat a millor. Però, és clar, fa vuit anys estàvem molt millor que ara. La plantilla de l'Àrea Bàsica està bé.

El problema és de diners. Abans, quan fèiem vacances, et posaven directament un substitut. Algun any havia deixat, això sí, casa meva al metge que et substituïa. Ara, als estius, amb les vacances i els increments de població, és molt difícil atendre de forma òptima els pacients. A

l'estiu ja no podem donar hores de forma agendada. Anem atenent els pacients en funció dels metges que hi ha. Els consultoris de l'Estany, de Castellcir i de Sant Quirze, on un dia a la setmana hi va el metge i una ATS, deixen de donar servei. Algun dia d'estiu ens podem veure obligats a tancar el CAP de Castellterçol i concentrar tots els serveis a Moià.

Si jo m'he jubilat de la Seguretat Social una mica abans del que em tocava, és pels problemes administratius que actualment hi ha. Vas solucionant els problemes del dia a dia i vas visitant els pacients que vénen. Jo sóc patidor i m'agrada complir. Si poguessis visitar bé, potser hauria aguantat fins als seixanta-cinc.

Fa una mica que ja estan esperant el doctor Viñeta i hem d'acabar aquesta conversa. Repeteix els motius per haver-se jubilat de la Seguretat Social, com si s'hagués de justificar, com si trenta-nou anys de treball no fossin motiu i dret suficient. I és que aquesta feina-vocació, per com encara en parla, el continua apassionant. I acaba dient: «Potser em veureu més pel poble. Els diumenges volia anar al mercat, però és que era un continu "escolti", "escolti" i, sí!, tendeixes a aïllar-te.»

Un helicòpter sanitari, aterrat en un solar del carrer de l'Agricultura, el 16 de juliol (fot. J. Font)

Parlem amb Gemma Poca, la infermera de Castellterçol que ha treballat a Idomeni

Ramon Puig

Gemma Poca

En la frescor de la terrassa del seu domicili al Pla dels Rourets, ens rep la infermera Gemma Poca i el seu marit, Txema, que es donaren a conèixer a Catalunya, i menys a Espanya, quan el dia 18 de maig van denunciar la gasificació final del camp de refugiats d'Idomeni, al nord de Grècia. Intentarem esbrinar la seva difícil i complexa experiència.

Ha estat un impuls irrefrenable anar a Idomeni?

En el documental *To Kyma: rescat al mar Egeu*, de TV3, apareixia el rescat a l'illa de Lesbos, on, entre altres calamitats, molts dels naufragats patien hipotèrmia severa, ja que, després del rescat arribat, un cop a terra no hi havia res més. Vaig comprar mantes elèctriques, a més d'un generador per a passar de 12 wats a 220 volts amb l'automòbil mateix, i no vaig dubtar a presentar-m'hi. Vaig arribar a Kavala, en el continent, per passar a Lesbos embarcant el cotxe. Vaig sortir el 6

de març i vaig tornar el 8 d'abril del primer viatge. A Idomeni hi arribo el 20 de març i constato la gran manca de recursos i ajuda que allà hi havia.

Amb quina coordinació i voluntaris comptaves?

Allà ja hi havia l'EREC, l'associació solidària logística de bombers voluntaris, equip d'emergència de Catalunya. A més, allà vaig contactar amb Bomberos en Acció, que amb una gran tenda em donaren bona benvinguda. Vaig demanar a Ramon Medrano [tot un personatge, activista pels drets humans i fugitiu del franquisme, que va venir a viure a Castellterçol després d'uns anys a la comunitat cristiana del Mas Blanc, a tocar de Sant Quirze Safaja] que m'acompanyés i així ho féu, tornant ell amb avió. Vaig trobar la oenagé Star Fish anant nosaltres en cotxe des d'Atenes. Cada dia arribaven més voluntaris i cal dir que, a més, Metges sense Fronteres i Médicos del Mundo ja hi eren.

El segon viatge el vaig fer en avió, el 2 de maig, tornant el 3 de juny. A Lesbos la gent és molt solidària, el poble de Molyvos n'és un exemple; la gent va oferir als refugiats menjar, te, així com rentar la roba. Molt important en aquest afer és el paper de la ciutat de Salònica, amb una bona xarxa d'ajuda, oferint domicilis per a acollir refugiats, escola per a nens, a més de suport sanitari. Sempre és millor anar en una casa que en un centre de refugiats.

Dificultats i emocions poden anar aparellades?

Hi he anat per la necessitat que tenen els altres. Emocions?, tot plegat és molt fort. A Idomeni, a vegades teníem feina del matí al vespre i sense dinar. És la mateixa energia la que t'impulsa a continuar.

El dia de la gasificació, ja es provocà

la immediata informació a la xarxa. Pels altaveus s'anava donant informació de l'imminent desallotjament per les autoritats gregues.

T'has vist assenyalada i presionada per la denúncia internacional que has fet?

No [deixant entreveure que les autoritats locals ni se n'assabentaren]. El que ens preocupa és el futur. Ara els refugiats estan en camps militars, en condicions

Txema, el seu marit, pren la paraula: Des d'aquí es pot fer molta feina: conscienciació, recollida de diners... Vaig volar a Salònica i, després d'uns quants dies, tornarem en cotxe de lloguer fent els 2.600 km via Macedònia i Croàcia.

Ambdós protagonistes es complauen a fer xerrades informatives, a Sort, Cerdanyola, Caldes de Montbui, Moià (a Can Carner). Expliquen detalls, com a exemple, de gent que es trobà la porta de Ma-

Gemma Poca al camp d'Idomeni

molt dolentes. Lluny de nuclis urbans, només mengen un cop al dia, i sort que hi ha grups que hi porten menjar. El patiment és el mateix que a Idomeni. En coses estan millor, en d'altres pitjor. Ara es restringeix molt l'entrada i només a grans organitzacions. És bona la cooperació entre voluntaris.

Hi ha tres punts desitjats pels refugiats. Per ordre: 1) ubicació a Europa; 2) reunificació familiar; 3) petició d'asil a Grècia.

cedònia tancada als nassos, quan els de davant ja havien entrat, o com una dona embarassada de set mesos, en una petita tenda i amb asma, va tenir un atac d'ansietat durant una nit plujosa; al final, uns companys la portaren a un hospital de Salònica.

La Gemma i el Txema ens comenten que arribaren a Castellterçol fa vint-i-nou anys, provinents del Gironès, mentre conviden l'entrevistador de LA TOSCA a un te relaxant. La xerrada prou s'ho val.

VIDA MUNICIPAL

La policia judicial confirma bona part de les sospites de l'associació

Associació veïnal d'afectats pel deute municipal de Moià – MoiàDeute

Cada dia som més a prop de saber la veritat, independentment de si al final hi haurà judici o no. Les sospites que ens van dur a posar una denúncia al jutjat núm. 3 de Manresa es van confirmant.

La policia judicial, que recentment ha realitzat un informe a petició del jutjat, confirma bona part de les nostres sospites: les obres denunciades estan plenes d'irregularitats. No sabem què passarà, està en mans de la jutgessa, però volem informar a tots els qui ens heu donat suport

i a la resta de veïns de Moià, que finalment això camina i que, de moment, un informe de la policia judicial avala i reafirma la nostra denúncia.

No és fàcil desenvolupar la nostra feina. Una feina que, cal recordar-ho, no pertocaria fer als veïns sinó a les mateixes institucions i als seus mecanismes, pensats per a garantir els drets dels veïns i prevenir la mala gestió, les irregularitats i els possibles delictes. Aquesta feina pensem que és responsabilitat, en primera instància, del mateix ajuntament i de l'equip de govern de torn, que ha de vetllar per l'interès públic. A Moià ho hem fet els veïns, amb una col·laboració de l'ajuntament intermitent i desigual, segons el tema i el moment. Fins fa dues setmanes no hem pogut veure una part dels documents que fa dos anys vàrem demanar, els quals no ens han deixat indiferents. *Què en penseu, per exemple, d'una factura de 1.219,35 euros d'una empresa d'un conseller de MoiàFutur, només per assistir a una reunió per demanar finançament a una entitat bancària, el qual no es va obtenir?*

Per tant, no solament fem una feina substitutòria amb els nostres diners i els dels veïns que col·laboren sinó que, a més, ho fem a contrapeu i sense tot el suport institucional que caldria. Recordem també que va caldre la pressió i recomanació d'un organisme exterior perquè l'ajuntament es personés, com a part afectada, en la nostra denúncia.

MoiàDeute
Associació veïnal ADMM

El nostre objectiu és aclarir què va passar en totes les obres denunciades, les seves corresponents responsabilitats, i

que el poble recuperi com a rescabament part del mal ocasionat (deute contret irregularment i infraestructures insuficients o de mala qualitat). És essencial revisar-ho perquè situacions com aquestes no es tornin a repetir.

Som conscients que aquest procediment pot generar algunes tensions al poble. *No serem nosaltres qui jutjarem qui és culpable i qui no ho és.* Nosaltres només hem informat el jutjat d'unes inversions que no teníem clares. La nostra feina està enfocada a millorar la situació econòmica de l'ajuntament i a dignificar-lo com a institució de proximitat, justa i sanejada.

Per últim, volem remarcar la necessitat de la col·laboració per part de tothom (veïns, ajuntament, partits polítics...). Aquest procediment no és gratuït i necessitem recursos econòmics per a costejar-lo i suport per a fer feina. Per tant, amb l'objectiu de completar la fase d'instrucció amb èxit, seran benvingudes noves col·laboracions.

ParticipaQuè?

Àlex Mur Creus, estudiant de Ciències Polítiques i de l'Administració (UB)

La participació ciutadana —per exemple, en les diverses eleccions, en actes públics, en la cultura popular i les tradicions o la implicació en la política per part del conjunt de la societat— és un fenomen extremadament complex i digne d'estudi científic profund. Si hi ha, però, un segment de població que trenca esquemes en termes de complexitat i mètodes a l'hora de participar, aquest és el dels joves, que podem acotar sociològicament entre els 16 i els 30 anys d'edat, i al qual s'adreça principalment aquest article.

Entrant en matèria, és cert que d'un temps ençà em capté i en certa manera m'alarmo constatar, des d'una visió que pretén ser global i socialment transversal, la pèrdua clara dels valors i de la identitat de vila per part de molts joves i de la població en termes generals; una clara manca de conviccions democràtiques, del respecte i l'admiració per la vellesa i la diversitat, i en relació amb molts altres assumptes que hom considera pilars fonamentals de la societat lliure, democràtica i respectuosa on volem viure. On és, per

exemple, l'enyorada ambició per conèixer i contribuir a la vida pública, a la cultura i al coneixement populars?

El meu besavi Ramon Creus, de Tàrraga, és un exemple com tants d'altres de persones que varen perdre la vida en una guerra inútil entre germans en defensa, en aquest cas, de res més que dels valors fonamentals de la democràcia enfront del feixisme, a la batalla de l'Ebre. És gràcies a màrtirs com ell que després de quaranta anys de foscor els valors de la democràcia perseveraren i, malgrat ser una minoria nacional crònica dins l'Estat i regir-nos per un sistema electoral certament millorable i encara més actualitzable, avui els vivim en un Estat democràtic.

Avui dia som encara conscients que és ben recent un fet tan fonamental com la recuperació de la democràcia. Les dades de participació i els estudis sociològics i politològics duts a terme, però, ens diuen que els joves, malgrat tenir una formació més àmplia i sòlida que mai, malgrat tenir més i millor informació que mai a disposició, participem poc dels mecanis-

La Cabra d'Or, una de les festes amb més participació de joves (fot. C.I.C. - Moià)

mes democràtics, fet que es veu agreujat per una piràmide de població contractiva, on els joves esdevenim part d'un segment demogràficament més petit i que, en conseqüència, té menys influència i poder de decisió.

En termes d'implicació en entitats socials, polítiques o culturals, molt en relació amb la identitat i el sentit de pertinença i estima a cada vila, territori i país, en aquest cas en referència a un àmbit més aviat moianès, el que em diu l'observació participant des de bon principi és que, per exemple, tots gaudim de la Cabra d'Or, la Festa del Porc i moltes altres celebracions, algunes de les quals coorganitzo amb molt de gust. Però el problema és que a l'hora de trobar gent, a l'hora de posar-hi recursos i temps, cada vegada és més difícil activar persones il·lusionades per gaudir de Moià mitjançant la seva aportació i dedicació altruistes.

I és ben cert, reprenent l'inici del paràgraf anterior, que, si bé gaudim molt amb festes com les citades i tants altres esdeveniments que fan sentir cert orgull de vila, massa sovint molts obliden o ignoren que tenim un Ball del Ciri preciós que estimem molt poc en comparació a com la gent de Castellterçol estima el seu, que tenim el Pollo Matapuques, els Garrofins, les sardanes al parc Francesc Viñas amb l'Agrupació Sardanista de Moià, els Geganters i Grallers de Moià, els Bastoners, els Garrofins, els Tres Tombs, els Armats, Ràdio Moià, LA TOSCA, les danses de Moià, l'Arbre Fruiter, els Pessebristes, les Puntaires, la Coral, la processó de Set-

mana Santa, el Club Esportiu, les catifes de Corpus, la Cultura de la Dona, l'Associació Cultural Modilianum, etc.

Totes elles i les no citades, però no menys importants, són festes o entitats que gent anònima, que fa vila, sense cap ànim de lucre ni benefici més que el col·lectiu, mantenim vives des de fa una bona colla d'anys (en alguns casos, fa segles), amb no pas poques dificultats i entrebancs innecessaris. I és que són aquestes les festes i entitats que expliquen què i per què Moià és socialment i culturalment el que és avui en dia, no ho oblidem.

En els darrers trenta anys hem de ser conscients que Moià ha passat d'albergar uns 3.200 habitants a uns 6.000. Un cop doblada pràcticament la població, crec que ens hauríem de preguntar honestament si estem volent i sabent integrar en la consciència i coneixement, en la cultura i la identitat moianeses, molts nous nadius, de prop i de lluny; i molt especialment molts joves que no se senten engrescats per a participar de la millor manera de viure i de gaudir de la vila, del país i del món on viu: col·laborant, fent vila, fent societat, fent democràcia, fent cultura i tradició; fent i gaudint.

Som els joves els qui, malgrat no haver patit temps de censura i manca de llibertats com molts dels nostres precedents, hem de ser conscients de què ens hi estem jugant quan prenem la decisió de participar o no en els afers públics, ja sigui en termes socials, culturals, polítics, democràtics, fins i tot esportius. Reflexionem-hi, si us plau.

GENT
OPINIÓ
CULTURA
MOIANÈS
POLÍTICA
CRÒNICA

Subscriu-vos a

La Tosca

Rasquera, 2012.
2.788 hectàrees cremades.

EN UN INCENDI, NO NOMÉS PERDEM UN BOSC.

En els darrers 15 anys els incendis han cremat 65.653 hectàrees a Catalunya, amb un balanç de milers de persones evacuades, nombrosos danys materials i econòmics, desenes de persones ferides i fins i tot víctimes mortals. Evitar-ho és responsabilitat de tothom.

El foc ens toca de prop.

#NoNomésBosc

LES ENTITATS INFORMEN

Setmana Bio a l'Escola Bressol Garrofins

Susana Castellano Cárdenas, directora de l'Escola Bressol Garrofins

Aquest curs l'Escola Bressol Garrofins hem volgut participar en el projecte «La setmana Bio» promogut per la Generalitat de Catalunya. Aquest projecte convida a fer una reflexió sobre el consum d'aliments naturals i de conreu ecològic i a cons-

cienciar-nos de la importància de cuidar la nostra alimentació.

Del 20 al 29 de maig es van fer una sèrie d'activitats relacionades amb els aliments i cada dia vam esmorzar «bio». Empreses de la comarca com Natursoy, Natureco i Vegetàlia van participar-hi aportant galetes, suc i iogurts per a tots els nens i nenes de l'escola.

Alguns consells que hem après:

1. Els infants han de sentir que l'àpat és una estona agradable i de relació amb els altres.

2. La fruita i la verdu-

ra han de ser presents en cada un dels àpats.

3. Tenir cura del consum de sal i de carn amb molt de greix. No se n'ha d'abusar.

4. L'aigua és molt bona per a mantenir-nos hidratats i és fonamental per a una bona alimentació.

5. Potenciar el consum de peix blanc i blau.

6. No fer servir el menjar com a càstig.

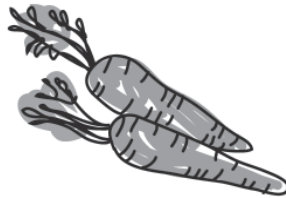
7. Evitar menjar entre hores i respec-

tar els cinc àpats diaris.

8. Eliminar el consum d'aliments processats i pre-cuinats.

9. Involucrar els infants en la compra dels aliments i en la preparació dels diferents plats.

10. Establir un menú variat per a tots els membres de la família.

Setmana Bio
per l'alimentació ecològica

Odontologia conservadora i estètica
Endodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants i periodòncia
Blanquejaments

Visites diàries

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS

Dra. Carlota Anfruns Damians - Odontòloga i Màster en Od. Integrada d'adults
Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg

Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

GARATGE GROS-MOIÀ, S.L.

MECÀNICA - ELECTRICITAT - PLANXA - PINTURA
SERVEI GRUES - ASSEGURANCES

Ctra. Manresa, 9-11 - 08180 MOIÀ - garatgegros@gmail.com
T. part. 93 830 00 68 - Taller: 93 830 05 03

TERESA RAFART
Perruqueria

Plaça de St. Sebastià, 3 · Moià
Tel. 93 830 07 07
www.facebook.com/perruqueriateresarafart.com
☎ 652 936 899
@ mteresarafart@gmail.com
📶 wifi

- Estètica
- Bronzejat sense sol
- Servei de depilació làser mèdic
- Allisat amb keratina

Joan Ordeix i Manresa
ELECTRICITAT - ELECTRODOMÈSTICS
FERRERIA - LLAUNERIA - CALEFACCIÓ - PINTURES

Avda. de la Vila, 38-40
08180 MOIÀ
e-mail: joanordeixsl@gmail.com

Tel. 93 830 00 24
Mòbil 608 13 74 24

Avinguda de la Vila, 24 - T 93 820 91 30 - 08180 Moià
lafruiteriadecalsens@hotmail.com

Elaboració pròpia
de cremes de verdures, melmelades, codonyat, sofregit...
cuinat de forma tradicional sense cap tipus de colorants ni conservants

La Fruiteria
...de Cal Sens

i ara també fruita i verdura ecològica amb certificat del C.C.P.A.E.

Biblioteca de Moià

Al mes de maig es va realitzar el segon Laboratori de Lectura a la biblioteca. En aquesta ocasió es tractava de conèixer un personatge, l'Olívia, una porqueta molt especial i decidida, creada per Ian Falconer. Després de donar la benvinguda als participants, es va fer lectura d'un conte i es va deixar temps a les famílies per a llegir els contes que hi havia escampats per l'escenari. Tot seguit es va fer un taller de vestits per al personatge i l'activitat es va acabar amb un passí de models.

Del 22 al 29 de maig es va celebrar la Setmana Bio. La biblioteca s'hi va sumar amb una exposició bibliogràfica acompanyada de productes ecològics cedits per Natureco, Natursoy i Vegetàlia.

El mes es va tancar amb una sortida dels participants en el club de lectura, a l'Estany. Es va aprofitar l'ocasió per a visitar el Centre Cultural i la sala de lectura. Es va acabar la jornada amb la tertúlia, conduïda per Marian Baqués, sobre la novel·la 14, de Jean Echenoz.

Durant el mes de juny, i per tercer any consecutiu, els alumnes de pintura de l'Esplai van exposar els seus quadres.

Els usuaris que s'han emportat en préstec documents relacionats amb viatges han pogut participar en el concurs *No perdís el tren*, en què se sortejaven cinc bitllets d'Interrail. A hores d'ara ja se saben els guanyadors i aquest any la sort no ha recaigut en cap moianès.

Relacionat amb la participació de diversos lectors al Premi Crexells, promogut per l'Ateneu Barcelonès, es va fer una trobada per a decidir quina de les tres novel·les finalistes —*Formentera lady*, *Hollister 5320* i *Gegants de gel*— es votava com la que havia agradat més. Dies més tard es va anar a Barcelona a la Revetlla Literària, on es va proclamar com a guanyador

Care Santos. Taller d'estiu. Clara Gavaldà (fot. Bibl. Moià)

del Premi, Joan Benesiu per *Gegants de gel*.

El dia 10 de juny es va fer la presentació del llibre de contes breus del saba-dellenc David Vila i Ros, *Verba non facta*, amb l'acompanyament musical de Maria Rovira.

El taller d'aquest mes va estar relacionat amb l'estiu i es va fer a fora, al parc. Es van pintar animals amb les mans i petits i grans van gaudir d'allò més amb les seves creacions.

I per acabar la temporada del club de lectura es van realitzar dues sessions especials. La primera va ser la trobada dels diferents clubs de lectura del Bages, Berguedà i Moianès, a Can Sitges (Ar-tés). Tots els participants van llegir *Jardí a l'obaga*, de Blanca Busquets, i van poder comentar-ne amb ella els aspectes més significatius. La segona va ser la visita de l'autora Care Santos a la biblioteca per parlar de la seva darrera novel·la, *Diamant blau*, basada en la seva família.

Museu de Moià

Una exposició amb èxit

Del 12 de gener al 16 de juny, 2.854 persones van visitar *Europa fa un milió d'anys*, exposició divulgativa produïda per l'IPHES. Durant l'estada a Moià s'han fet activitats amb els centres d'ensenyament de la vila, a càrrec de Lluís Batista. Uns vint-i-cinc investigadors de l'IPHES tornaran, del 4 al 25 d'agost, a Moià, als jaciments del Toll i les Toixoneres.

Ramon Llull a les Coves del Toll

Els dies 21 i 30 de maig el programa 300 de TV3, una sèrie documental de divulgació que enguany està dedicada al 700 aniversari de la mort de Ramon Llull, va escollir les Coves del Toll per a gravar els exteriors dels nous capítols dedicats

Si us agrada compartir lectures, us convidem, al setembre, a apuntar-vos a les tertúlies: aquest setembre vinent es llegirà *L'integrista reticent*, de Mohsin Hamid.

Durant el mes de juliol a la biblioteca hi va haver una exposició col·lectiva del Cercle Artístic del Moianès. El dia 1 de juliol se'n va fer la inauguració, que va incloure la xerrada *El procés creatiu: mètode i atzar*, a càrrec de Marina Berdalet, la qual, a través d'una retrospectiva de diversos artistes que l'han influïda, va parlar del seu propi procés creatiu.

Per altra banda, pel juliol s'han representat els ja tradicionals contes a la fresca del parc municipal. En aquesta ocasió s'ha comptat amb tres rondallaires: Clara Gavaldà, Mònica Torra i Marta Esmarats.

I és durant els mesos de juliol, agost i mig setembre que els usuaris de la piscina municipal poden gaudir de la bibliopiscina, on s'ofereix una selecció de còmics, revistes, llibres infantils, novel·les... lectures refrescants per a passar un bon estiu.

a l'escriptor, filòsof i místic del segle XIII. Durant aquests dos dies tot l'equip de la productora Batabat, més d'una cinquantena de professionals, van estar gravant seqüències de la sèrie en diferents indrets exteriors del Parc Geològic de les Coves del Toll.

Simposi educatiu

Durant la setmana de l'11 al 17 de juliol ha tingut lloc la 19a edició del Simposi biennal sobre l'Ensenyament de la Geologia liderat per l'AEPECT (Asociación Española para la Enseñanza de las Ciencias de la Tierra), que s'ha organitzat per primera vegada en un geoparc, el Geoparc de la Catalunya Central, del qual les Coves del Toll són membre fundador.

El simposi, de caràcter estatal i adreçat principalment a mestres i docents, centra la seva atenció en la divulgació de la geologia a les aules.

Durant aquests dies s'han organitzat més de setanta-cinc activitats, entre conferències, presentacions, tallers i exposicions, en les quals han participat més de 150 persones procedents de Catalunya, de l'Estat espanyol i d'altres països com ara Portugal, Xile, Argentina o Brasil. Aquest esdeveniment no solament ha donat eines per a la divulgació de la geologia a les aules i per a conèixer la influència i l'ús d'aquesta en la nostra vida sinó que permetrà la publicació d'una revisió i recopilació actualitzada de l'estat de la geologia al territori del Geoparc de la Catalunya Central.

Visita d'avaluadors de la Unesco

El dimarts 21 de juny el japonès Set-suya Nakada, professor del Centre de Recerca de l'Institut Reial de Volcans i Terratrèmols de la Universitat de Tòquio, i l'italià Aniello Aloia, gerent del Parc Nacional i Geoparc del Cilento, experts avaluadors de la Xarxa Unesco de Geoparcs, van visitar el Parc Prehistòric de les Coves del Toll i el Museu de Moià. Aquesta

visita s'emmarca en l'avaluació del Geoparc Mundial Unesco de la Catalunya Central que es realitza cada quatre anys. L'any 2012 fou la primera i passar-la va permetre que el Geoparc de la Catalunya Central s'integrés en la Xarxa Mundial Unesco de Geoparcs. Fins al setembre no es coneixeran els resultats, i esperem que l'avaluació sigui positiva i el Geoparc de la Catalunya Central pugui continuar formant part de la xarxa i mantenir el segell UNESCO, que és un reconeixement equivalent a la declaració de Patrimoni de la Humanitat per al patrimoni cultural, però en aquest cas per al patrimoni natural. Van acompanyar els avaluadors el director científic del Geoparc de la Catalunya Central, Ferran Climent; la gerent, Cristina Rubio, i el coordinador tècnic, Benjamí Fortuny. A Moià van ser rebuts per la regidora de Divulgació Cultural, Mercè Bigorra, i per la directora-gerent del Museu, Marta Fàbrega.

Horari d'estiu a les Coves del Toll

Durant els caps de setmana, de 10:30 a 14:00 h i de 15:00 a 18:30 h. Els mesos de juliol i agost les coves també estan obertes al públic entre setmana en horari de 10:30 a 14 h.

Alguns dels participants en el Simposi educatiu (fot. Museu de Moià)

Incendis

La Diputació de Barcelona posa en marxa, com cada estiu, el Pla d'Informació i Vigilància a les zones forestals de la demarcació

Informar per evitar incendis

Redacció / Barcelona

En Josep i la Maria han decidit, amb els seus dos fills, anar a passar el dissabte a la muntanya. És un calorós dia d'estiu i els ve de gust arribar-se fins a l'espai natural que tenen a tocar de casa, el Montnegre.

Només arribar a les portes de l'espai natural es troben amb un informador, una persona del Pla d'Informació i Vigilància (PVI) 2016, el dispositiu que cada any a l'estiu la Diputació de Barcelona implementa a 427.979 ha forestals de la demarcació de Barcelona. L'informador, un dels 170 que hi ha contractats per fer aquesta feina a tot el territori barceloní, els hi explica les mesures de prevenció d'incendis i la importància de no cometre infraccions a la reglamentació en aquesta matèria. Està en contacte permanent amb un centre de control, com també ho estan els guaites, que en Josep, la Maria i els seus fills poden veure a la llunyania dalt d'una torre. Des d'aquestes torres, repartides també per tot el territori, els 44 guaites detecten columnes de fum i traslladen la seva correcta localització al centre de control. Allà on la família d'en Josep ja no arriba és al centre de control, on hi treballen els operadors de zona, els auxiliars i els enginyers de zona, que són els encarregats de vetllar pel bon funcionament del dispositiu d'informació i vigilància. Són, en total, 48 persones que, sumades a les anteriors, fan les 262 que enguany s'han contractat pel PVI 2016.

EL PVI compta amb 91 vehicles per als informadors i els auxiliars de la zona. Jude Contreras / Diputació de Barcelona

El PVI el va iniciar la Diputació de Barcelona el 1996 com a prova pilot a la zona de l'Alt Penedès i des d'aleshores s'ha estès a gairebé tota la superfície forestal de la demarcació. L'objectiu és evitar l'inici d'incendis forestals informant qui arriba als espais naturals i, enguany, es treballarà per intensificar aquests esforços d'informació en aquells punts concrets on es concentra la població usuària del bosc. De fet, en Josep, la Maria i els seus fills es troben amb molts altres visitants, que també han decidit anar a passar el dia al Montnegre. Tots ells s'han trobat l'informador perquè han arribat al parc a l'hora de dinar, i el personal del PVI treballa durant les hores de màxim perill d'incendi forestal, que abraça des de 2/4 d'1 del migdia i fins a 2/4 de 8 del vespre. Quan a mitja tarda decideixen tornar a casa, la família s'ho ha passat tan bé que pensen en tornar-hi el cap de setmana; també s'hi trobaran els informadors i

la resta del personal del PVI, perquè el dispositiu està operatiu des del 17 de juny i fins a l'1 de setembre.

Un dispositiu que té un pressupost de 2 milions d'euros, que comprèn, bàsicament, la contractació de tot el personal, els 91 vehicles dels

informadors i dels auxiliars de zona, i material tècnic, de telecomunicacions o d'oficina. Aquest cost és assumit per la Diputació de Barcelona, tot i que els 268 ajuntaments que participen en el dispositiu fan una aportació de combustible per als vehicles segons la seva superfície forestal.

Golf Montbrú Moià

Carles Llorens

Benvolguts amics del golf, aprofitem aquest número per a comentar-vos les últimes novetats que hem tingut en el nostre camp.

XVII Torneig Gastronòmic del Moianès. Aquesta ha estat ja la dissetena edició d'aquest campionat, un dels més consagrats en el club. S'ha de destacar la col·laboració dels dotze establiments que han donat dinars als restaurants o lots de productes, la qual cosa serveix alhora per a promocionar la zona del Moianès, especialment pel que fa a l'esport i la restauració. Aquests han estat els restaurants Les Voltes de Sant Sebastià, El Rubell, Rest. Golf Moià, El Colom, Taula nº 1, La Guàrdia, Hostal Grau, El Vitrall, El Racó del Pou i El Moianès, a més de Natureco i Xin Xin.

També hem de destacar la gran i excel·lent paella que ens va preparar el Puixic per a dinar tots junts un cop acabat el campionat.

Els guanyadors del torneig van ser: Handicap: Lúcia Antúnez i Marc Avellaneda.

Scratx: Javi López i Javi López Jr.

Lliga 3ª i 4ª Prova Primavera. En les últimes proves de la Lliga Primavera, que juguem l'últim dissabte de cada mes, els guanyadors de les diferents categories van ser: Handicap Inferior: Juli Molina les dues proves. Handicap Mitjà: Arnau Lladó i Ferran Cònsul. Handicap Superior: Víctor Faus i Jaume Marsal. En la fotografia, els guanyadors de la tercera prova.

Fins a la pròxima. Veniu al golf, us hi esperem!

Trobada de cotxes clàssics

Clàssics Moià

El passat 12 de juny, Clàssics Moià, juntament amb Clàssics Club del Bages, organitzarem la 4a Trobada de Cotxes Clàssics i Mítics de Moià.

La celebració es va fer entre la plaça del Moianès, el carrer de Santa Magdalena, la plaça del CAP (on hi havia també intercanvi de plaques de cava i concentració de *country*) i el parc municipal. En tots aquests carrers i places s'hi van exposar 120 vehicles.

En acabar l'esmorzar popular al parc, els participants en la concentració tenien una ruta opcional, d'uns 45 km, en què es passava per Castellterçol, Sant Feliu de Codines, Sant Miquel del Fai, Sant Quirze Safaja, i altra vegada Castellterçol fins a retornar a Moià.

Aquest any l'organització està molt contenta de l'èxit obtingut, gràcies a haver fet un gran esforç. Un èxit de 120 vehicles, d'una gran varietat.

Gràcies a tots els qui hi han participat com a visitants o com a ajudants. L'organització ja està pensant a preparar la pròxima trobada i continuar fent que la gent s'ho passi molt bé, amb un bon esmorzar i gaudint d'una ruta distreta i amb bones vistes.

Esperem trobar-nos novament l'any que ve.

MOIÀ
Avda. Zona Industrial, s/n
Tels. 93 830 12 25
93 820 77 77

AVINYÓ
Antoni Prat, s/n
Tel. 93 838 72 78

SANT QUIRZE SAFAJA
Ctra. de Mollet-Moià
Km. 25,400

CALEFACCIONS - INDÚSTRIES
AGRÍCOLA - AUTOMOCIÓ

SERVEI A DOMICILI
TELS. COMANDES :
93 830 12 25 - 93 820 77 77

Ctra. de Manresa, 35 - Baixos
08180 Moià
www.clinicadentalmoia.com
Tel. 93 830 06 98
Mòbil 629 058 269

ODONTOLOGIA GENERAL
URGÈNCIES
ORTODÒNCIA
IMPLANTS

ACTES I ESDEVENIMENTS

De nou l'estiu, a quin casal apuntem els fills?

Elisa Roca

Casal del GR 177

Enmig dels eterns debats sobre la conciliació dels horaris laborals amb els familiars durant el curs escolar, s'hi afegeix el problema que treu el cap quan l'escola s'acaba i comença el «llarguíssim» estiu —de mitjans de juny a mitjans de setembre— dels nostres infants. En l'àmbit domèstic, quan arriba aquesta època, sobrevola insistentment la pregunta: què fem amb els nostres fills si hem d'anar a treballar? I la resposta que se'ns acut sol ser una d'aquestes: tibem dels avis i àvies, lloguem un cangur o bé escollim un casal d'estiu, que en els últims anys han proliferat força... Fem un repàs d'uns quants dels que podem trobar:

Bimbirimboies, amb seu a l'Escola Josep Orriols i Roca i amb l'eix transversal que gira al voltant de «La història interminable», és obert a infants d'entre 3 i 12 anys del 27 de juny al 29 de juliol.

El *Campus d'estiu del C.E. Moià* és per a nens i nenes d'entre 5 i 14 anys i pretén acostar la pràctica esportiva i de lleure als infants, treballant els bons valors que comporta la pràctica de l'esport.

El casal del *GR 177* va del 27 de juny al 29 de juliol. El seu eix temàtic és definit per la frase «hem fet el cim»: a través del contacte amb la natura els nens aprenen diversos valors com la cooperació, el tre-

ball en equip, l'autosuperació i l'esforç.

XX Jornades Esportives al pavelló municipal. A través de diferents esports, jocs, activitats i piscina, els nens es relacionen i aprenen, com en tots els casals, els bons i tan necessaris valors que van lligats a l'esport. Aquest casal comença el 27 de juny i acaba el 29 de juliol.

Club Judo. També amb l'esport com a teló de fons, aquest casal ofereix activitats, jocs, excursions... per a fer passar molt bones estones a la canalla.

Moià Sport GIM. Del 22 de juny al 9 de setembre i per a infants de 3 a 6 anys i de 7 a 11 anys, en aquest casal es fan activitats en anglès, piscina, activitats a l'aigua, excursions, etc.

V Curs d'Estiu de Música a Moià. És la cinquena edició. Es treballa la sensibilització musical, el cant coral, l'orquestra; es fan tallers musicals, etc. Cada divendres a dos quarts d'una fan un concert al carrer.

Les hípiques del Grèvol i del Serrat també ofereixen activitats per tal que els nens coneguin i puguin endinsar-se en el món dels cavalls. Amb jocs i activitats aprenen equitació i com han de tractar un animal d'aquestes característiques.

Level i Let's Speak. Com cada any ofereixen cursos d'idiomes per a reforçar-ne la pràctica durant l'estiu.

El GEMI reprèn les Matinals pel Moianès

Josep Font

El Grup Excursionista Moianès Independent (GEMI) ha decidit continuar l'organització de les caminades que en Sebastià Padrís va portar a terme durant una dècada.

El GEMI ha mantingut tant la concepció i llargada de les excursions com la imatge del cartell i la programació el segon diumenge de cada mes. Tal com afirmava Jordi Soler, president del GEMI, «era important de mantenir un format de caminada que estava molt consolidat i que molta gent ens havia demanat de prosseguir».

La principal novetat que hi han incorporat és la d'introduir-hi una assegurança d'accident per a tots els caminaires i és per això que, per a aquells que no estiguin federats, caldrà abonar un euro en cada caminada.

La primera Matinal, organitzada el mes de juny, va comptar amb la participació de quaranta-cinc excursionistes d'edats molt diverses, en un itinerari que, pel Pont de les Graus, s'enfilava cap a la Granoia i Cal Gira. Des d'allà se seguien

uns corriols per la baga de la Torre de Casanova arribant a les Cases de Ferrerons, on es va fer parada per a poder esmorzar. La caminada va culminar al Grony de la Torre, un mirador privilegiat de la plana de Moià, al qual es puja per la Diada. Núria Padrís, filla d'en Sebastià, va explicar com funcionaria aquesta nova etapa, passant el relleu al GEMI.

La segona Matinal, la corresponent al juliol, va aplegar seixanta-nou persones a l'Estany, on arrencava un itinerari de dotze quilòmetres pels termes de l'Estany i de Santa Maria d'Oló. El camí anava en direcció al Puig de la Caritat i, passant per la Crosa, transcorria pels boscos de la finca del Castell i baixava fins als Molins del Pla, ben a prop de Sant Feliu de Terrassola.

La tornada a l'Estany resseguia un tram de GR3 i passava pel Molí del Castell i unes quantes fonts. El disseny de l'excursió, ombrívola i amb un itinerari que transcorria per uns indrets poc coneguts per part de molts, va ser molt ben valorat pels assistents.

Aturada de la primera sortida, a les Cases de Ferrerons (fot. Xavier Rius)

Trobada de Pedrals

Carles Illa

El dia 19 de juny d'enguany va tenir lloc a Moià una nova trobada de la «Família Pedrals».

L'última havia estat l'any 1989 i ara s'han tornat a reunir en una diada de germanor unes vuitanta persones amb cognom directament o indirectament relacionat amb «Pedrals».

Aquesta gran família, després d'una fotografia conjunta, es pogué aplegar al voltant d'una gran taula en un restaurant de Moià per gaudir d'un bon dinar de germanor i sentar les bases del que han de ser les pròximes trobades de les persones que porten el mateix cognom.

En la trobada festiva de Moià, s'hi van aplegar bàsicament famílies del Bages, Osona i el Moianès, de molt variades poblacions.

Dinar de germanor (fot. C.I.C. - Moià)

Marc Pedrals, campió

Jaume Clarà

El moianès Marc Pedrals va guanyar el Campionat de Catalunya de Vídeo Subaquàtic i es va classificar per al Campionat d'Espanya, que tindrà lloc a l'octubre a La Herradura (Granada). Pedrals forma part del club The Busseing Pallars i hi participava juntament amb Xevi Rifà, de Torelló, que li feia d'acompanyant i model subaquàtic.

El Campionat de Catalunya d'enguany, organitzat per la Federació Catalana d'Activitats Subaquàtiques (FEC-DAS), s'ha disputat a les instal·lacions del Club Nàutic Port de la Selva. El vídeo guanyador, titulat *Entre la terra i el mar*, es pot veure per internet a <https://vimeo.com/169459839>. Pedrals va ser entrevistat en el programa *Zona UFEC* del canal Esports3, el dia 25 de maig.

Marc Pedrals (Zona UFEC)

2ª Universitat d'Estiu del Moianès

Consorci del Moianès

Del 4 al 8 de juliol es van dur a terme a Can Carner les dues formacions que enguany integraven la Universitat d'Estiu del Moianès: el *Curs de gramàtica i llenguatge* i el *Curs de gestió de les emocions: eines de millora per a la vida diària*. Ambdós cursos van comptar amb un total de seixanta-vuit alumnes inscrits.

L'acte d'inauguració va comptar amb la presència d'Oriol Batlló, president del Consorci del Moianès, Josep Gallifa, degà de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-Universitat Ramon Llull, i Marian Baqués, coordinador dels cursos, en nom de l'Equip de Gestió de la Universitat d'Estiu del Moianès.

El curs de català, amb quinze hores de durada, anava adreçat a persones amb un coneixement previ de la llengua catalana i es treballaren aspectes de vocabulari, defectes estilístics, interferències del castellà... d'una manera eminentment pràctica.

El curs de gestió de les emocions, de vint hores de durada, consistí en diferents sessions magistrals dirigides per experts reconeguts. Les sessions van girar entorn de les següents temàtiques: Resolució de conflictes, Malaltia i salut mental, Resili-

A les escales de Can Carner (fot. Consorci del Moianès)

ència, Gestió de les emocions i Mindfulness.

La Universitat tancà els actes amb un sopar de cloenda. Tant els participants com l'organització es van mostrar molt satisfets de l'edició d'enguany.

CLÍNICA PODOLÒGICA MOIÀ

Centre de Podologia autoritzat pel Departament de Salut Plaça del Colom, 4 2n-2a // 08180 Moià

- QUIROPÒDIES (durícies, ulls de poll, ungles, ...)
- CONTROL PEU DIABÈTIC
- BERRUGUES PLANTARS
- ORTESIS DE SILICONA
- ESTUDIS BIOMECÀNICS
- PLANTILLES PERSONALITZADES
- REVISIONS INFANTILS

HORES CONVINGUDES
DIES DE VISITA

Dilluns
Dimecres
Divendres

Cristina Homs Fargas N° Colegiada: 1456 93.820.91.55 - 659.660.348

**L'ESTANC
AUTET**
Des de 1886

Tabac, objectes de regal, loteries,
dolços, i molt més!

L'Estanc Autet
C/ Joies, 9 - 08180 MOIÀ
TEL. 938300139
estanc.autet@gmail.com

**CAL
SILLER**

NOVETATS MONTSE

Ctra. de Vic, 6 - MOIÀ
Tel./Fax: 93 830 12 26
calsillermoia@hotmail.com

Confecció de tendals
Capotes per a Jeep
Cortines i decoració
Tapisseria

**MOBLES
TOSCA SL
MOIÀ**

MOBLES FETS A MIDA

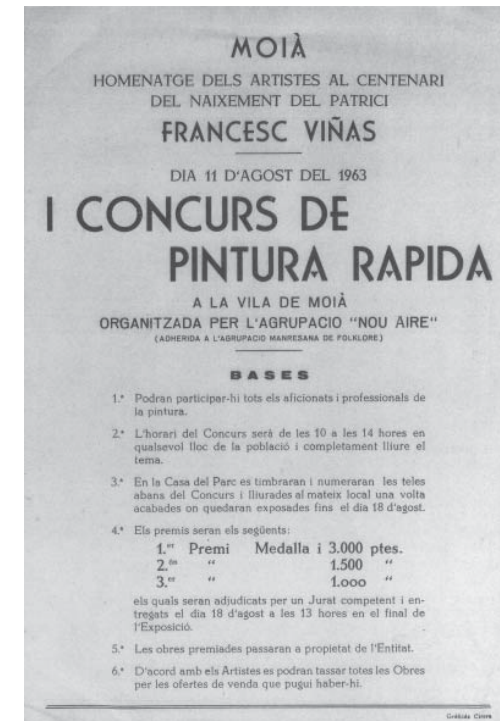
Camí de les Creus, s/n - 08180 MOIÀ - Tel. i fax 93 830 13 61

**FERRETERIA
GRAU**

Plaça de Sant Sebastià, 6
Tel. 93 830 02 20
ferreteriagrau@cadena88.com
08180 MOIÀ

Concurs de Pintura Ràpida de Moià: 50 anys

Carles Riera

Cartell de la primera edició del Concurs de Pintura Ràpida (Arxiu Històric de Moià)

El Cercle Artístic del Moianès commemora enguany el cinquantenari del Concurs de Pintura Ràpida, el qual fou organitzat per primer cop l'any 1963, dins els actes que commemoraren el centenari del naixement del tenor Francesc Viñas. Tingué lloc el dia 11 d'agost i l'organització anà a càrrec del grup local Nou Aire (sobre aquest grup local, vegeu l'entrevista «Parlant amb l'Andreu Roca», dins *Truc*, febrer-març 1978, pp. 6-7.) Si no s'hagués deixat de celebrar algun any, ara en faria exactament cinquanta-tres.

El grup fundador l'organitzà els primers anys, segurament els dos primers, el 63 i el 64, impulsat entre altres pel pintor local Joan Abancó.

L'any 1966, el concurs —celebrador cada any, per un seguit, el diumenge abans de la festa major— passa a ser organitzat per la regidoria de Cultura de l'Ajuntament (conjuntament amb la Junta Local d'Informació i Turisme), amb Enric Oliveras al capdavant i l'ajut inestimable d'Eusebi Graners. L'exposició, per aquells anys i durant llarg temps, es feia a la biblioteca de «la Caixa»: el fuster Josep Solà tapava amb posts les lleixes de llibres i al damunt s'hi penjaven els quadres.

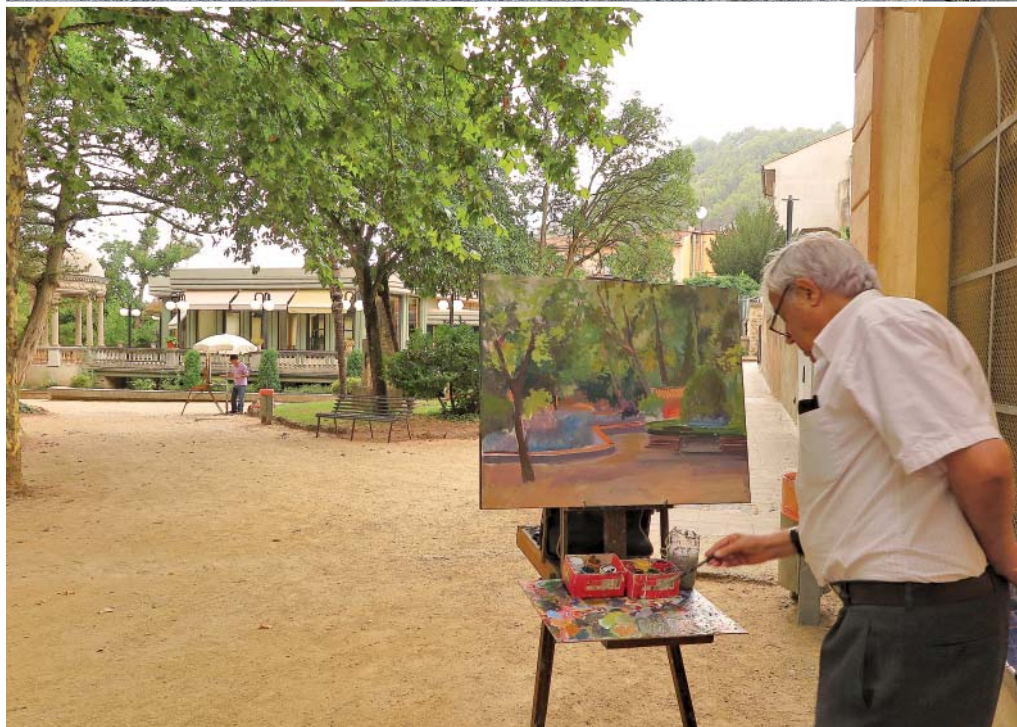
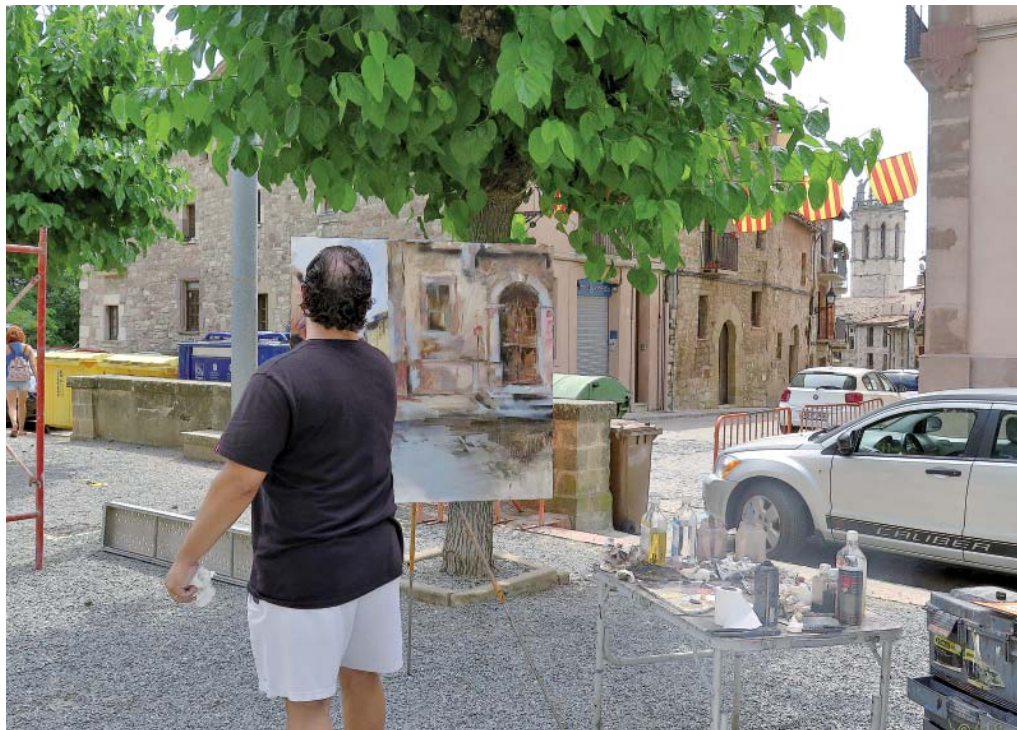
L'any 1967, segons el buidatge de les actes municipals (dut a terme per Salvador Farràs), els premis del concurs ascendien a un total de 9.000 ptes., una xifra més que estimable per l'època.

L'any 1973 hi ha relleu al capdavant de la dita regidoria: Agustí Vives s'ocuparà a partir d'ara d'impulsar el concurs. Al costat dels guardons que s'atorgaven habitualment, a fi d'estimular el conreu de la pintura ràpida entre autors de casa es va establir el «premi local», al qual sols podien concórrer pintors de Moià.

Una dada a consignar és que, juntament amb els premis en metàl·lic, als guanyadors els era lliurat igualment un lot de teles gentilisa de la Cooperativa Artesanal Industrial Santiago Apóstol (C.A.I.S.A.) de Moià.

A partir de la creació del Cercle Artístic del Moianès l'any 1980 (vegeu LA TOSCA, núm. 365, setembre 1980), serà aquesta entitat la que organitzarà en endavant (potser a partir de 1982) el Concurs de Pintura Ràpida.

Uns quants anys els quadres s'exposaren a la sala dels baixos de Can Rocafort (o sigui a la casa de la vila). Actualment l'exposició té lloc en una de les sales de Can Carner o, encara més sovint, a la Sala Infantil del Casal.

Dos pintors participants en les edicions del 2014 i 2015 (fot. C.I.C. - Moià)

Tradicionalment els premis es donaven en el marc de la Festa de l'Arbre Fruiter de cada any. El primer premi, patrocinat cada edició per l'ajuntament, esdevenia propietat de la vila i passava

a formar part de la pinacoteca local (si bé, per raons d'espai, alguns primers premis anaren a parar a entitats locals, com ara l'Hospital-Residència, la Creu Roja, etc.).

Més sobre el Concurs de Pintura Ràpida

Xavier Vidal, Cercle Artístic del Moianès

Seguint l'article d'en Carles Riera, a partir de l'any 1982, amb la presidència del Cercle d'en Quirze Codina, es va continuar el concurs fent-se encara l'exposició als baixos de la casa de la vila. Aquest costum es mantingué fins que es van haver d'habilitar els dits baixos per a instal·lar-hi la caserna de la policia local. A partir d'aquell moment el concurs es va anar celebrant, com diu en Carles, en diferents sales. Fins i tot un any es va fer a Cal Bou per falta d'espai a Can Carner i per estar ocupada la Sala Infantil del Casal.

Quant als premis, també s'han hagut de anar adaptant als temps. Amb la vinguda de l'euro tot es va desgavellar. Les 9.000 pessetes es van convertir en 50 €. Hem de ser conscients que, si no tens premis atractius, els bons pintors no vénen; això, sumat a altres circumstàncies, com

que, a causa dels delicats moments econòmics pels quals passava l'ajuntament, el primer premi ja no el va poder finançar. Per això es van haver d'inventar el que en diem «premis populars». Aquest sistema de premis va tenir molt èxit i continua encara tenint-ne. Consisteix en una llista de vint-i-cinc persones que donen vint euros, i en una altra de trenta-sis que en donen deu cadascuna. D'aquesta manera i amb algun espònsor s'ha anat tirant endavant. Actualment l'ajuntament finança el cinquè premi, que continua quedant de la seva propietat.

Els premis als guardonats es van deixar de repartir durant la Festa de l'Arbre Fruiter per tal donar-li més agilitat. Aquest any, però, es tornaran a donar durant la Festa per la importància que té el fet dels cinquanta anys del concurs.

«No pinto el que veig sinó el que visc»

Roser Portet

Amb la frase del títol, l'artista Joan Vilajoana defineix el seu art, una manera d'explicar el que extreu del seu món interior i plasma en matèria, perquè, tal com afegeix: «Jo no he pintat mai, sóc un artista matèric.» La matèria de la seva obra ara és el paper; capa sobre capa hi va trobant les figures que el satisfan fins a donar l'obra per acabada. Darrere d'aquesta consecució matèrica hi ha anys i viatges

interns i externs d'experimentació i la reivindicació de les seves arrels: la seva tradició familiar com a paleta i l'empenta que li va donar la seva mare en iniciar-se en aquesta constant recerca creativa.

Els moianesos podem tornar a gaudir, o conèixer per primera vegada, l'obra artística del Joan en l'exposició *Continents*, que es va inaugurar el dia 9 de juliol a la sala d'exposicions temporals del Museu

Algunes de les obres de Joan Vilajoana

Casa Rafael Casanova i on es podrà visitar fins al 28 d'agost. La presentació va anar a càrrec de la directora del Museu, Marta Fàbrega, i de Mercè Bigorra, regidora d'Educació i Divulgació Cultural. L'artista va contestar les preguntes que els assistents a l'acte li feien, de manera dinàmica i amena, per completar la comprensió i connexió amb l'obra exhibida.

L'originalitat de l'exposició rau en un valor afegit: l'obra exposada traspasa les parets del museu i fa un recorregut per diferents espais on el públic té accés: en comerços de l'eix de la plaça del Colom i els carrers del Comerç i Sant Antoni fins a

arribar al Museu. Hi col·laboren Cal Vives, El Petit Cellar, Cal Padrissa, El Blat, Tot Argent i Cal Grau.

Les obres de gran format s'han col·locat al museu, però la més gran, que mesura 3'6 m d'amplada —partint de peces desmuntables de 40 x 40 cm—, està exposada al Blat.

Perquè això sí que ho té, el Joan: és un home pràctic i les obres les fa amb una grandària que permeti que les pugui treballar i transportar. Valora la seva autonomia, no haver de dependre dels altres, tant en la seva manera de treballar com en les qüestions logístiques.

Inauguració de l'exposició, el 9 de juliol (fot. R. Portet)

"La meua il·lusió és veure feliç l'afició" Andrés Iniesta

ADO
Patrocinador de l'Equip Olímpic

CaixaBank

A CaixaBank volem que facis realitat totes les teves il·lusions. Per això, ara et financem un televisor Samsung Curved UHD al **0 % TAE per 46,63 € al mes**,¹ que inclou l'assegurança SegurCaixa Electrodomèstics.²

Perquè a CaixaBank creiem que donar crèdit és donar confiança.

1. Promoció i venda ofertes per PromoCaixa, vàlides fins al 31-8-2016. PromoCaixa, S.A., Gran Via de Carles III, 105, 08028 Barcelona. NIF A-58481730. © PromoCaixa, S.A., Barcelona 2009. Per a més informació: www.CompraEstrella.com. Financament ofert per CaixaBank, subjecte a aprovació segons les polítiques de risc de l'entitat. Televisor Samsung Curved UHD de 49" UE49KU6670: 29 quotes de 46,63 € i 1 última de 46,73 €. Termini: 30 mesos. TIN: 0 %. Sense comissions d'obertura ni d'estudi. Import total degut: 1.399 € (1.099 € televisor + 300 € assegurança). També es pot contractar amb pagament al comptat. Per a altres opcions de financament, consulta qualsevol oficina de CaixaBank. 2. SegurCaixa Electrodomèstics només es pot contractar amb la compra d'un televisor Samsung en campanya. Informació subjecta a les condicions generals, particulars i especials de cada pòlissa, i també a les condicions de subscripció. SegurCaixa Electrodomèstics és una assegurança de danys de SegurCaixa Adeslas, SA d'Assegurances i Reassegurances comercialitzada per CaixaBank, SA, operador de bancassegurances exclusiu de SegurCaixa Adeslas, SA d'Assegurances i Reassegurances, inscrit en el Registre de Mediadors de la DGAPP amb el codi C0611A08663619. NRI: 1466-2016/9581 www.CaixaBank.cat

Pensament, obra i acció... al Raval de Dalt

Elvira Permanyer i Sert

Si l'any passat el col·lectiu Ex Abrupto portava l'expressió artística a l'abast dels moianesos utilitzant les cases del carrer de Sant Sebastià, enguany el col·lectiu que signa amb el nom de L'Oficina (Marina Berdalet, Jaume Castany, Miquel Díez, Santi Martín, Neus Purí i Sílvia Vicedo) ha agafat el relleu d'aquella bona idea. Tot amb un toc personal de l'equip organitzador, potser més íntim i menys cridaner, però tal volta més proper al públic moianès.

Novament els veïns del carrer han obert les seves cases per donar cabuda i aixopluc a les expressions artístiques i musicals que els va proposar l'organització, algunes d'agosarades, d'altres més convencionals, o simplement més atractives per a l'espectador i visitant, al cap i a la fi es van poder veure, contemplar i escoltar propostes artístiques de joves creadors, alguns ja consagrats i experimentats, tots molts propers a nosaltres (Barcelona, Berga, Calders, Cardona, Casserres, Manresa, Moià, Vic...). Es podria dir que hi eren representades totes les disciplines artístiques, des de la pintura, escultura, disseny, moda, fotografia, audiovisuals fins a l'*street art*, música coral, guitarra, òpera, piano, folk, electrònica...

Així, el dia 9 de juliol, de les 12 del migdia fins a les 12 de la nit, el carrer de Sant Sebastià va ser una gran sala d'exposicions i una sala de concerts.

Pel que fa a les expressions artístiques, hem de fer esment de les escultures de Jaime de Córdoba exposades en diverses cases (cal Vinater i cal Capdebè) i les de Juan Priego (al Despatx d'Arquitectura, cal Xot, Les Voltes o simplement al mig del carrer); la pintura de cossos femenins sobre vinil de Roser Oduber (entrada del cal Sala-Patau) o la de Pablo González (cal Maties de la Palla); les escultures d'Anna Mateu, un cant a la feminitat, entre el buit i el ple (cal Xot i cal Montvinet); la sèrie de cinquanta fotografies amb el nom *Ànimes* de Jordi Plana Pey (cobert de cal Calderó), que s'havien de resseguir amb una espelma per a mirar de trobar la nostra mirada i la reflexió, acompanyades d'un vídeo en moviment i la música d'un cel·lo. La presència per primera vegada del disseny i la moda de Txell Miras i de la moianesa Anna Marçet (primera planta de cal Vinater); l'art del carrer de Slim Safont (portes del garatge de ca l'Íster)...

Si es repassa la presència de la música, ja a la vigília a Les Voltes es va tenir el primer tast amb Miss Q envoltada per l'audiovisual de Mademoiselle Oui-oui. Mentre que l'endemà varem poder iniciar el dia amb un concert de música clàssica del pianista Ricarte (Auditori), el concert folk amb les cançons de Pere Vilanova (cal Sala-Patau); el concert, tot fent el vermut, de La Rateta (Espai Íster); música dels dj's Albert Beneit, Mixx Alb i Nikka durant l'hora de dinar (també a l'Espai Íster), o el jazz experimental de Pablo Ruiz i el piano de Carles Viarnès acompanyat d'audiovisuals d'Alba G. Corral (ambdós concerts a l'Auditori). El cant coral va tenir la seva presència amb la coral moianesa Cor Xera (escales de l'Escola Pia) i el concert de Sexy Bicycle (Espai Íster). A les 12 de la nit, a l'Auditori, final del dia

Escultura de Jaime de Córdoba
(fot. E. Permanyer)

amb Live Nikka Celestial Spheres i els audiovisuals 3D de Maria Montes.

La veu com a expressió tingué un petit apartat en dues lectures de poemes, una a Les Voltes amb Pablo Neruda llegit per Daniel Barquero i les notes de la guitarra de Dídac Azuaza. Neus P. Cirera donà veu als seus poemes acompanyada dels sons de *Kind of Blue* del músic de jazz Miles Davis (jardí de can Serradell).

Les *performances* o instal·lacions també van ser presents en la diada del carrer: la *Solum-Lactum-Do* de Gerard Vilardaga i Iris Hinojosa, composta de tres *performances*, juntament amb La Peixera de Jordi Plana Pey (cal Joan de la Palla), i la d'Adrián Pino Olivera amb el nom de *El taló vermell* (cal Baster de la Mànega).

Per acabar d'arrodonir el breu resum de les moltes accions presentades, la història: per una banda, l'historiador Ramon Tarter va fer dues visites guiades per a aquells que volguessin conèixer el carrer, les cases i la seva gent; per l'altra, es féu un homenatge al tenor moianès universal Francesc Viñas, en què la seva veu s'escoltà envoltada d'un quadre, cedit pel Museu de Moià, d'un casc del tenor on figura el cigne, símbol del cavaller Lohengrin, cedit per la família Lerín, un gramòfon per a escoltar discos de pedra i un silló de fusta amb faristol per a seguir la partitura de l'òpera, cedit per la família de cal Ciuró.

Però no podem oblidar que també el visitants i espectadors moianesos i forans, però bàsicament moianesos, van arribar-se fins al carrer per veure les cases, aquelles on es viu i les que per un dia han obert les portes, moltes d'elles tancades durant anys, d'altres obertes de pasqües a rams i alguna en procés de rehabilitació. Totes obertes i cadascuna amb les seves particularitats per a participar de la diada de reivindicació del carrer, per a molts una recordança de temps passats que no tornaran.

Instal·lació a la finestra (fot. M. Ubach). Mostra de la dissenyadora Txell Miras (fot. E. Permanyer)

Els Picapolls, colla castellera també del Moianès

Xavier Rius

Tot i que encara són poc coneguts, des de fa un any hi ha una colla castellera, Els Picapolls de la Gavarresa, que vol ser també la colla del Moianès. El 26 de setembre passat Els Picapolls, que acabaven de ser admesos a la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya, van celebrar la seva primera diada a Calders, acompanyats dels castellers d'Andorra i dels Nyerros de la Plana de Manlleu.

Aquesta colla, que assaja a Artés, acabava de rebre la camisa morada després d'estar dos anys en formació.

Tot i que la colla té la seu a Artés, no pretén ser la quarta colla del Bages, amb els Salats de Súria, els Castellers de Santpedor i els Tirallongues de Manresa, sinó que es denomina com la colla de la Gavarresa, riera que neix al Lluçanès, travessa el terme de Santa Maria d'Oló i, després de recollir les aigües de part

Primera diada dels Picapolls, a Calders, el 26 de setembre (fot. X. Rius)

Nil Clusella participant en un assaig a Artés
(fot. X. Rius)

de l'Estany, Moià i Calders, desemboca al Llobregat en el municipi d'Artés. I consegüentment amb la voluntat de ser la colla d'aquest espai, a més de gent d'Artés i altres pobles d'aquesta part del Bages i del Lluçanès, s'hi han integrat una trentena de joves d'Oló, Calders i Moià. I a la seva segona diada es presentaven en els cartells com «Som Lluçanès, som Moianès, som Bages». Tot i que encara no han actuat a Moià, el juliol de l'any passat van fer un taller de castells a la plaça Major.

Xavier Casadesús, primer cap de colla dels Picapolls, explica que tot va començar quan alguns membres dels Salats de Súria que vivien a Artés van voler fer amb altres amics un castell de sis pisos a la Festa Major d'Artés. I després de fer-ne algun amb l'ajut dels Salats i pel Correllengua, a la festa major del 2014 van fer un castell de sis pisos. «Llavors la coordinadora de colles va contactar amb nosaltres —explica Casadesús— i van proposar-nos com a padrins en el període de formació els Salats de Súria i els Xicots de Vilafranca, temps en què ens vam anar donant a conèixer pels pobles del voltant, fent tallers com el que vam fer a Moià.»

Ara fa un any, un cop acceptats com a colla, ja amb la camisa morada, van estrenar-se a la Festa Major d'Artés i després, el 26 de setembre, van celebrar la primera diada dels Picapolls que es va fer a Calders. «I va ser a partir de llavors —diu Casadesús— quan van començar a contactar amb nosaltres més joves i no tan joves de diferents municipis del Moianès. L'Oriol Ruaix i els grallers de Calders ens acompanyen en les nostres actuacions.

De Moià va venir el Nil Clusella, que ja feia castells amb la colla castellera de la Universitat de Girona. Amb ell van arribar poc després la Berta Santa Eugènia, l'Aniol Coma i el Guillem Capdevila. El guàrdia municipal de Calders també s'hi

ha apuntat. A hores d'ara ja hi ha més de trenta persones del Moianès.»

El Nil Clusella explica que mentre vivia a Tordera havia participat en la colla dels Maduixots, i va continuar l'afició als Xoriguers, colla universitària de Girona. «Però quan vaig saber que s'estava fent una colla a Artés que volia abastar també el Moianès, no en vaig dubtar —explica—. A les colles petites hi ha molt bon ambient, t'acullen de seguida i tens més oportuni-

tat de pujar amunt. Sovint faig de terços. I, poc després d'entrar-hi jo, van venir la Berta, l'Aniol i el Guillem.»

Actualment ja són unes cent persones, el castell més alt que han fet és el cinc de sis, i assagen els dijous i diumenges a la tarda al centre cívic d'Artés, Cal Sitges. «Volem gent de tot arreu, i per a poder créixer i fer castells cap amunt —diu Casadesús— abans hem de créixer d'ample. T'hi apuntes?»

DE FORA ESTANT

Projecte «Èpica» de La Fura dels Baus

Maria Àngels Petit i Mendizàbal

La Fura dels Baus està treballant en la confecció de «Èpica», un projecte que pretén emprar el mètode *furero* en l'aprenentatge de les arts escèniques. Aquest col·lectiu vol projectar la seva manera de fer en un centre que vagi més enllà de ser un laboratori d'idees i pugui convertir-se en referent de la metodologia creativa.

En un curs que va tenir lloc entre el 20 de juny i el 16 de juliol al Parc de les Humanitats i les Ciències Socials de la Universitat de Barcelona, es va presentar el projecte en societat. S'hi treballà el concepte de la «memòria» amb una mi-

rada multidisciplinària que va permetre d'investigar els límits de l'escena. Aquest curs obre una línia de col·laboració entre La Fura dels Baus i el Parc de les Humanitats i Ciències Socials de la UB.

DECOMADEX

Carpinteria - Ebanisteria

<ul style="list-style-type: none"> • Portes • Parquet • Tarimes • Sostres • Revestiments 	<ul style="list-style-type: none"> • Armari • Mobles • Cuines • Porticons • Porxos 	<ul style="list-style-type: none"> • Tanques • Jardineres • Mobles de Jardí • Complements • Etc.
---	---	---

*Truca'ns i t'ajudarem!
Pressupostos sense compromís*

PISCINES DE FUSTA... A MIDA!
1ª Qualitat, personalitzades i a preus assequibles

Mulla't i gaudeix l'estiu!

Tel: 674 31 99 69 / 678 32 27 08 • E-mail: decomadex@hotmail.com C/ Moli de Sant Joan S/N, Pol. Ind. El Vapor 08183 Castellterçol, Barcelona

El Brexit

Lidia Padrisa

El 23 de juny el Regne Unit votava si continuar a la Unió Europea o sortir-ne. Com tothom sap, van guanyar els qui preferien anar-se'n, amb un 52%.

A la zona on vivim nosaltres aquest percentatge va ser més alt, gairebé un 60% va votar a favor de deixar la Unió Europea. Una amiga italiana em deia: «És curiós aquest 60% tenint en compte que molts dels habitants de West Midlands són o provenen de famílies immigrants», ja que molts dels qui feien campanya pel Brexit posaven com una de les principals raons per a abandonar la UE poder limitar l'entrada d'immigrants al Regne Unit.

No solament els polítics feien campanya a favor o en contra, sinó que en algunes empreses els caps aconsellaven als treballadors que votar pel bé de l'empresa. Fins i tot l'arquebisbe de Birmingham feia campanya per continuar dins la UE en un article que va escriure en un diari catòlic.

No he tingut oportunitat de discutir aquest tema amb gaires anglesos; segons com no em semblava prudent, essent jo mateixa una immigrant. Puc parlar de la professora d'anglès, que era partidària de quedar-se a la UE. El dilluns següent a la votació ens deia que hi havia molta gent en estat de xoc, ella mateixa també, com si molts dels

qui van votar per marxar no s'acabessin de creure que haguessin guanyat o pensessin que potser s'havien equivocat. Aquesta era la impressió que en vaig treure. Després d'això, vaig dir a la professora en to de broma que, si volia continuar a la Unió Europea, se'n podria anar a Escòcia, que allà van votar a favor de quedar-s'hi, però no li va fer gaire gràcia.

El que em va fer reflexionar a mi van ser els percentatges de vots per edats que sortien en algunes enquestes abans del dia de la votació. La majoria de votants per sota dels 40 anys eren partidaris de continuar formant part de la Unió Europea, mentre que els votants majors de 60 anys preferien sortir-ne. Segons això, els habitants del Regne Unit del futur viuran fora de la Unió Europea sense voler-ho? Hauran de fer un altre referèndum?

Em va fer gràcia la portada d'un diari anglès el dilluns 27 de juny. És un diari molt popular que es reparteix gratuïtament als trens o autobusos. Aquell dia mostrava la imatge de Westminster il·luminada a la nit i un titular que deia: «Hi ha els llums encesos però no hi ha ningú a casa», fent referència al reguitzell de dimissions de parlamentaris que va venir després dels resultats del Brexit.

level

ACADÈMIA D'IDIOMES

Idiomes a partir dels 3 anys

exàmens oficials

Anglès, francès, alemany i italià

Traduccions

Idiomes per a empreses

MATRÍCULES 2016-17

T. 93 820 83 66 // info@levelidiomes.com // www.levelidiomes.com
Carrer del Forn 15-17 // 08180 **Moià** (Barcelona)

MOIANÈS

Moció de censura i fractura veïnal a Monistrol de Calders

Xavier Rius

La vida política a Monistrol de Calders es va trasbalsar aquest juliol arran de la moció de censura que els grups de CDC i MDI-ERC van presentar contra l'alcalde de la CUP, Ramon Vancells, que governava en minoria des del juny de l'any passat i que ha donat l'alcaldia a Sílvia Sánchez de CDC, que governa en coalició amb MDI-ERC.

Els precedents

En les passades eleccions la CUP va ser la llista més votada, amb 193 vots i tres regidors, seguida de CiU, que en va tenir 119 i dos regidors, i de MDI-ERC, amb 98 vots i també dos regidors. En aquell moment no es va plantejar un govern de convergents i republicans, donat que les relacions entre el cap de llista de CDC, Josep Antoni Grande, i ERC no eren bones. Va haver-hi qui va plantejar un govern d'unitat dels set, però la CUP, encapçalada per Ramon Vancells, ja va deixar clar durant la campanya que si governaven ho farien en solitari. La llei diu que serà alcalde aquell que en el ple obté el suport de la majoria absoluta dels regidors, i en el cas que ningú no l'obtingui, es nomena alcalde el candidat de la llista que ha obtingut més vots ciutadans a les urnes, el qual s'haurà d'espavilar per obtenir el suport de la majoria de regidors al ple en les decisions del dia a dia.

El fet és que la CUP, amb una proposta innovadora i que va obtenir el suport de sectors joves i no tan joves de Monistrol, va acordar que les decisions les prendrien sis comissions veïnals, les quals serien ratificades pel govern i, a mig mandat, es podria fer una consulta en què els veïns haurien de confirmar la confiança en la

gestió de la CUP. Però el problema és que el govern no podia aprovar res sense el vot dels quatre regidors de l'oposició que tenien la majoria enfront dels tres de la CUP. I, de fet, l'oposició va donar el vist-i-plau a la majoria de propostes, votant sí a 58 de les 62 qüestions portades per la CUP al ple.

Tot i això, els quatre regidors de la majoria se sentien menystinguts i obligats a sotmetre's a les decisions de les comissions de participació. I es lamentaven que les propostes presentades per CDC i ERC i aprovades, com l'obertura d'un centre de dia per a la gent gran, eren ignorades per l'equip de govern. La primera topada important va ser per la finca de Ca l'Espardenyer, on s'ha de fer un equipament, que els quatre regidors de CDC i ERC creien que, donat l'estat de la casa, s'havia d'enderrocar, mentre els tres de la CUP apostaven per reformar-la.

La moció de censura

L'element que va fer que tot canviés va ser que el cap de llista de CDC, J.A. Grande, va renunciar a l'acta de regidor, entrant Sílvia Sánchez, la qual sí que tenia bones relacions amb els de MDI-ERC. En aquest context els quatre regidors es continuaven queixant que el govern prenia decisions —aprovades o no per les comissions veïnals— sense passar-les pel ple ni comunicar-ho als quatre regidors de la majoria, com que s'asfaltava un carrer o que el secretari municipal, que tenia dedicació exclusiva, seria compartit amb un altre municipi.

Tot es precipita a partir d'una reunió que la regidora de CDC Sílvia Sánchez té amb l'alcalde el diumenge 26 de juny.

Sánchez exigeix un canvi de tarannà a Vancells, donat que, en no tenir majoria, podria forçar-los a ells a presentar una moció de censura.

L'endemà Vancells anuncia que la possibilitat plantejada en el programa, que a mig mandat se sotmetria a una consulta per tal que els veïns avalessin o no la gestió de la CUP, la tirava endavant i convocava, no sabem amb quins requisits sobre els cens i la participació, una consulta ciutadana que se celebraria al setembre, per tal que els veïns diguessin si volien que la CUP continués governant o volien que dimitissin del govern i deixessin l'ajuntament. En aquest context, els quatre regidors de CDC i ERC presenten la moció de censura que ha fet de Sánchez l'alcaldesa.

La resposta de Vancells a la moció, la setmana prèvia al ple que el va destituir, va ser acusar els quatre regidors de voler «cadires» en no haver acceptat el model de govern de la CUP que havia «empoderat» els veïns. I va insistir que la moció de censura a la seva persona era una venjança de CDC i ERC per la no aprovació de la CUP al Parlament dels pressupostos de la Generalitat. I a les preguntes fetes per la premsa de si no es podria evitar la

moció de censura fent un govern de coalició com a Artés, on governen junts ERC i la CUP, va respondre que «nosaltres ja vam dir durant la campanya electoral que en cap cas no governaríem en coalició i, si ara ho féssim per conservar la cadira, seria traïr els nostres votants». Vancells, molt dolgut, va dir, tant a la roda de premsa feta dos dies abans del ple com en el mateix ple del dissabte 9 de juliol, que «una moció de censura és una eina per a fer fora un govern o alcalde corrupte o que ha fet cagades molt grosses, i nosaltres no hem tingut temps ni de cagar-la». Per la seva banda, la regidora de la CUP Alba Baró, que va intervenir en el ple de destitució, va anunciar que els tres regidors i la gent que els donava suport se sentien molt orgullosos de la feina feta i que continuarien treballant des del carrer.

Dit això i feta la votació que va nomenar Sánchez alcaldessa, els tres regidors de la CUP van abandonar l'estrada del Centre Cívic on es feia el ple extraordinari, i bona part de públic s'aixecà donant l'esquena al nou equip de govern. La divisió i fractura social al municipi serà, sens dubte, el principal repte que hauran d'afrontar els quatre regidors de la majoria que governen ara Monistrol.

Ramon Vancells (CUP) i Sílvia Sánchez (CDC), atenant els mitjans (fot. X. Rius)

26-J: lleus transvassaments de vots, en benefici d'Esquerra

Jaume Clarà

	Particip.		ERC		CDC	DiL		ECP	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	
Calders	538 70,5	542 70,7	216 40,2	173 32,2	167 31,1	173 32,2	65 12,1	59 11,0	
Castellcir	331 63,8	366 71,5	117 35,8	98 26,9	66 20,2	98 26,9	66 20,2	57 15,7	
Castellterçol	1.245 67,4	1.323 71,4	392 31,9	407 31,0	353 28,7	407 31,0	231 18,8	224 17,0	
Collsuspina	194 72,9	196 73,4	70 36,7	83 43,0	75 39,3	83 43,0	23 12,0	16 8,3	
Granera	48 65,8	50 70,4	10 21,3	23 46,0	22 46,8	23 46,0	8 17,0	3 6,0	
L'Estany	256 74,6	254 74,9	105 41,2	82 33,1	89 34,9	82 33,1	14 5,5	21 8,5	
Moià	2.638 62,1	2.832 67,0	932 35,6	719 25,5	576 22,0	719 25,5	460 17,6	479 17,0	
Monistrol C.	375 66,6	378 67,0	111 29,8	105 27,9	112 30,1	105 27,9	59 15,9	71 18,8	
St. Q. Safaja	304 67,1	324 71,8	83 27,5	90 27,8	77 25,5	90 27,8	60 19,9	62 19,1	
Santa M. Oló	557 67,1	602 72,1	264 47,9	217 36,4	170 30,9	217 36,4	58 10,5	59 9,9	
Moianès	6.486 65,5	6.867 69,5	2.300 36,1	1.997 29,3	1.707 26,8	1.997 29,3	1.044 16,4	1.051 15,4	
	PSC		PP		C's		Altres		
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	
Calders	24 4,5	25 4,7	46 8,6	35 6,5	10 1,9	17 3,2	8 1,5	22 4,1	
Castellcir	22 6,8	33 9,1	22 6,8	17 4,7	24 7,3	22 6,0	6 1,8	10 2,7	
Castellterçol	101 8,2	115 8,8	66 5,4	63 4,8	55 4,5	62 4,7	23 1,9	43 3,3	
Collsuspina	8 4,2	8 4,2	7 3,7	13 6,7	3 1,6	5 2,6	3 1,6	3 1,6	
Granera	4 8,5	5 10,0	2 4,3	3 6,0	1 2,1	2 4,0	0 0,0	3 6,0	
L'Estany	17 6,7	20 8,1	12 4,7	10 4,0	11 4,3	10 4,0	3 1,1	9 3,6	
Moià	256 9,8	267 9,5	184 7,0	179 6,4	136 5,2	162 5,8	47 1,8	102 3,6	
Monistrol C.	56 15,1	46 12,2	22 5,9	20 5,3	6 1,6	18 4,8	4 1,1	9 2,4	
St. Q. Safaja	15 5,0	18 5,6	27 8,9	26 8,0	27 8,9	34 10,5	10 2,3	19 5,9	
Santa M. Oló	17 3,1	20 3,4	21 3,8	19 3,2	9 1,6	11 1,8	6 1,1	13 2,2	
Moianès	520 8,2	557 8,2	409 6,4	385 5,6	282 4,4	343 5,0	110 1,7	233 3,4	

Vots nuls: 56 (0,6) [2015: 45 (0,7)]. Vots en blanc: 58 (0,6) [2015: 48 (0,7)]

Les eleccions del passat 26 de juny han vist com, al Moianès, Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) es consolida-

va encara més com a primera força política de la comarca. No sols essent la llista que augmentava percentualment més

els seus resultats (+3,7 fins a assolir el 36'1% en el conjunt dels deu pobles), sinó aconseguint també la victòria a Moià i sis municipis més, entre ells Castellterçol, on el desembre havia guanyat Democràcia i Llibertat. Els majors augments en la seva quota de vot els ha obtingut a Sant Quirze Safaja (+5,9), Santa Maria d'Oló (+5,5 fins al 47,9%, el millor resultat de la comarca) i Moià (+5,0). En canvi, a Granera cau -0'7 fins a només el 21,3%.

Aquest darrer poble, Granera, i també Collsuspina, són els únics en què Convergència Democràtica de Catalunya (CDC) ha guanyat, tant al desembre com ara al juny. En aquestes darreres eleccions, la formació encapçalada per Francesc Homs també s'ha imposat a Monistrol de Calders, on, després de guanyar al desembre ERC per només dos vots, ara ho ha fet CDC per únicament un vot. A nivell de tot el Moianès, CDC ha perdut -2,5 punts percentuals, situant-se en el 26,8% dels sufragis, amb disminucions que arriben fins al -6'7 a Castellcir (20,2% de resultat), i lleugers increments a l'Estany (+1,8) i Granera (+0,8, i el millor resultat amb el 46,8%).

En conjunt, les llistes que el 9N van defensar la consulta a favor de la independència de Catalunya, que el desembre havien baixat fins al 61,7%, ara s'han recuperat una mica, augmentant fins al 62,9%.

Aquests 1,2 punts poden estar relacionats amb la pèrdua de l'1,0 que ha sofert

En Comú Podem (ECP), que, d'aquesta manera, s'ha quedat amb el 16,4% dels sufragis, amb el millor resultat a Castellcir (20,2%) i obtenir el pitjor còmput a l'Estany (5,5%).

Per la seva part, el Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) en el conjunt comarcal repeteix el resultat del 8,2%, amb el seu millor còmput a Monistrol de Calders, on, després de pujar 2,9 punts, s'ha situat amb el 15,1%, a només tres vots d'ECP.

Els partits unionistes —Partit Popular (PP) i Ciutadans (C's)— mantenen els seus resultats amb el 10,8% (només 0,2 punts de pujada), però amb un cert trasvassament de vots de C's (que perd -0,6 fins al 4,4%) en benefici del PP (+0,8 i 6,4%). Els millors resultats els obté el PP a Sant Quirze Safaja (8,9%) i a Calders (8,6%), mentre que C's ho fa també a Sant Quirze Safaja (amb el mateix 8,9% del PP) i Castellcir (7,3%).

Les forces extraparlamentàries, en no presentar-se a aquestes eleccions Unió Democràtica de Catalunya (UDC), han vist reduir-se a la meitat els seus resultats: del 3,4% a l'1,7%. Entre els 110 moianesencs que han optat per aquestes llistes, 95 ho han fet pel Partit Animalista (PACMA), 8 per Recortes Cero-Grupo Verde i 7 pel Partit Comunista dels Pobles de Catalunya (PCPC).

Els vots nuls i en blanc s'han mantingut en un percentatge testimonial del 0,6% cadascun d'ells.

Pintura i paisatge a l'Estany

David Prat

El 20 de maig es va inaugurar a la Casa de Cultura de l'Estany l'exposició temporal *Pintura i paisatge: els quadres dels itineraris*, amb els treballs originals

dels set pintors del poble que l'any passat van crear una obra paisatgística per als nous itineraris de passeig inaugurats dins el projecte Viure al Poble.

Les set obres exposades són *La Crosa*, de David Cid, *Primavera des de Cal Parrella*, de Manel Doblàs, *L'Estany primavera*, de Valeri Farràs, *Creu de terme*, de Jaume Crespiera, *El quintà de la Crosa*, de Josepa Custó, *La fredor de l'Estany*, de Jaume Rovira, i *Boira*, de Marina Berdalet, la qual a més a més ha estat l'organitzadora tant de la mateixa exposició com de l'acte d'inauguració.

Va presentar l'acte Albert Paixau, regidor de Cultura de l'ajuntament, i a continuació va ser Marina Berdalet l'encarregada d'explicar breument les característiques de l'exposició.

Albert Paixau va remarcar l'excepcionalitat del fet que un itinerari de passeig estigui il·lustrat per les reproduccions de set interpretacions pictòriques diferents col·locades *in situ*, de manera que el passejant pot contemplar el paisatge i, alhora, la interpretació que en fa cadascun dels pintors.

Marina Berdalet va explicar que el projecte Viure al Poble va néixer acompanyat d'un procés participatiu en el qual es van recollir propostes i inquietuds dels estanyencs, a algunes de les quals ara s'intenta donar resposta un cop la infraestructura de la Casa de Cultura i dels itine-

raris ha estat creada. I una de les propostes que es va recollir va ser donar relleu a l'important col·lectiu de pintors que hi ha a l'Estany.

Això s'ha traduït en l'oportunitat que s'ha donat a aquests set pintors d'interpretar, d'acord amb la seva sensibilitat, la seva tècnica i els seus criteris artístics, un tros del paisatge estanyenc. I el resultat són set quadres molt diferents, tot i haver estat inspirats per paisatges que no són tant.

Vinculats a aquesta nova exposició temporal, s'han organitzat un seguit d'actes relacionats amb la natura, el paisatge i la seva interpretació artística.

El dia 4 de juny, per exemple, es va organitzar una dibuixada popular (el primer *sketchcrawl* de l'Estany), en la qual hom va convidar tots els participants, sabessin dibuixar millor o pitjor, a seguir un itinerari i a interpretar gràficament alguns paisatges proposats.

S'ha aprofitat l'exposició per a encarregar reproduccions de qualitat de les set obres per tal de posar-les a la venda a un preu molt més assequible que un original.

L'exposició estarà oberta fins a la tardor.

Notes terçolenques

Ramon Puig

Animat bateig del «Muçol»

Fa uns mesos comentàvem en LA TOSCA que el mussol era la nova icona festiva castellerterçolenca. El dissabte 28 de maig se'n féu el «bateig», amb l'apadrinament de dues fabuloses bèsties vallesanes, la Godra, un ferotge drac de Caldes de Montbui, i el Follet, un ruc de grossa dentadura, acompanyat d'una esblanquida «Fantasma», de Sant Feliu de Codines. La festa començà amb rebuda a la plaça Vella pel batlle, Isaac Burgos, i el tinent d'alcalde Dani Cabana, per a seguir una cercavila amb correfoc dels Diables de Castell i fi de festa a Cal Recader.

Passejades històriques

Organitzada per la regidoria de Cultura amb la col·laboració del cronista de la vila, Joan Capdevila, es portà a terme la primera passejada per a donar a conèixer aspectes diversos de la història local. La rústica i pintoresca font de l'Àngel, a deu minuts del Polígon Industrial del Vapor, va donar pas als antics dipòsits de captació d'aigües, encara avui en ús esporàdic.

Un dels temes centrals que originà més interès fou la visita a les dues poves de l'entorn. La Vinyota, situada davant del Molí Nou, va transportar-nos més d'un segle enrere al que fou la indústria del glaç; l'estructura, l'extracció i el transport foren curosament exposats, assenyalant dues famílies (Guàrdia i Brichfeus) com a garants professionals d'aquelles explotacions. El Molí Nou, revitalitzat com a edifici històric, va funcionar fins als aiguats de l'any 1962. Finalment, el conjunt Roquer-Poua del Roquer fou motiu d'admiració dels concurrents; el rentador de llana és considerat entre els 150 millors elements del patrimoni industrial i pre-industrial de Catalunya. Com a comiat, Capdevila féu una semblança de la família Dieste, propietaris de l'antic Vapor.

70 anys de l'Esbart Rosa d'Abril

Amb la participació de dos-cents balladors i quinze grups de totes les edats i un esclat de colors en la vestimenta popular, s'ha celebrat l'esperada efemèride en un pavelló municipal ple com un ou.

J. Rovira, M. Doblàs, J. Custó, D. Cid, A. Paixau, J. Crespiera, M. Berdalet i V. Farràs
(fot. D. Prat)

Poua de la Vinyota (fot. C.I.C. - Moià)

Sota la presentació, i de forma alternativa, dels veterans balladors Jordi Franquesa i Josep M. Guiteras, es va agrair la presència d'autoritats com M. Àngels Blasco, dels Serveis Territorials de Cultura, o Dionís Guiteras, com a vice-president de la Diputació, i regidors de Castellterçol i del Moianès. Cal dir que la festa ha estat precedida per l'exposició de centenars de fotografies i cartells, a Can Prat de la Riba.

En l'acte de presentació es va fer un curós repàs dels inicis de l'agrupació, des de l'arribada del mestre Joan Mercadé i la seva esposa, Enriqueta Capellades, cap a 1945, provinents de l'Alt Camp, prenent la flama de les arrels del folclor castellterçolenc. Una desfilada per la memòria col·lectiva: el mestre Quim Serra, el suport d'Enrica Manyosa, així com el record d'Enriqueta Mercadé i Jaume Bonfill. De l'equip actual, s'agraí la feina de Quima Márquez, amb l'oferta de setanta roses simbòliques durant tota la vetllada, amenitzada per la música pre-gravada per la Coblà Catalana de Sons Essencials.

Un convidat molt especial fou el veterani coreògraf, fundador del mític Esbart de Rubí, Manuel Cubeles i Solé, que passà molts anys a Castellterçol, essent

entusiasta del seu folclor. Per altra banda, en la presentació es comentà que el nom de «Rosa d'Abril» fou proposat per l'animador cultural i polític Joan Sagalés, persona molt lligada a la vida montserratina.

Al llarg de tres hores desfilaren dues danses araneses amb clara arrel occitana, polques, jotes, «rentadores», «escombres», etc. En la cloenda, la Dansa, el Ball de Rams, el Ball del Ciri en la versió de Frederic Mompou i, no cal dir-ho, la mítica sardana de Joaquim Serra «Els gegants de Castellterçol».

Activarium, o el miracle d'un gran festival per 2.000 euros

Activaterçol és el pal de paller de gran part de l'activitat cultural que té com a escenari manifestacions al carrer. Amb el suport de la Diputació de Barcelona i del mateix ajuntament, el 2 de juliol fou jornada maratoniana en la qual entre Cal Recader i quatre places del nucli antic es feren un total de quinze actuacions a cavall del teatre, Collsuspina, la mímica veterana de l'Enric Casso amb la companyia La Tal, i un ventall musical des de rockers com Bròquil, Espectros, Banshees, a flamenc, Noa i Ivan, cantautors com Belmondo lluitant amb problemes d'acústica, Xavier Calvet i altres.

Celebració del 70è aniversari de l'Esbart Rosa d'Abril (fot. Josep Font)

El Colom
RESTAURANT

Plaça Colom, 10
T. 93 830 05 56
www.elcolom.com
08180 Moià

SERVEIS
INFORMÀTIC
I COMERCIAL

SERINCO
CENTRE INFORMÀTIC DE MOIÀ S.L.

c/ Sant Josep, 17-19, local 2
08180 MOIÀ (Barcelona)
Tel. 938 208 002 - Fax 938 301 138

e-mail: serinco@centreinformaticdemoia.com - www.centreinformaticdemoia.com

CAL ROS
productes
de la terra

llegums fruits secs olives bolets arròs
formatges oli melmelades galetes suc de fruita
mellàctics cerveses vins caves, ...
però sobretot molta pasta!

C/ Comerç, 9, Moià.

Plaça Major, 9
Tel. 93 830 01 21
MOIÀ

MISCEL·LÀNIA

Pel domini de la terra de Santa Maria de l'Estany

Pere Criach

En llevar-se, els dies de juliol es vesteixen amb una llum enlluernadora que presagia la calor que, poques hores més tard, ho xoparà tot.

El passat dia 6 no va ser-ne pas una excepció.

Una colla d'antics companys de treball, ara en nòmina de l'estat d'allà enllà, ens vàrem trobar per fer una caminada per l'itinerari del Domini de la Terra de Santa Maria de l'Estany. Ens l'havia lloat la Marina, una xamosa guia del Centre de Visitants, que ens va mostrar on era la casa natal del poeta Felip Graugés, punt inicial de la caminada.

Davant de la casa d'en Felip Graugés, que també és la d'un forn on es cou el pa i la deliciosa coca amb el foc d'abans, de guspies i cendra, em varen venir a la memòria les primeres estrofes del poema *Elogi pairal*, que el poeta va dedicar al seu poble.

*Sóc d'un poble xic de l'alta serra,
em sento vanitós de ser fill seu,
i estimo les muntanyes de ma terra
perquè les va forjar un voler de Déu.*

*Riu mon poblet vora la més altiva
muntanya que és capçal de son bressol [Puig
Caritat]
i té al seu peu la que n'apar més viva,
quan tomba en el ponent la llum del sol.*

Tot seguit ens vàrem endinsar pel carrer dels Monjos iniciant el recorregut cap al Puig de la Caritat.

Els rocs s'alliberen de la pesantor de la matèria i prenen una vitalitat fascinant quan s'embolcallen en les històries dels homes que els han acompanyat. L'itine-

rari que vàrem seguir està farcit de rètols amb unes breus i concises explicacions que ajudaren a compartir la història de les pedres i el paisatge que resseguíem. No l'explicaré en prosa. En vaig prendre un apunt versificat que inclou també la posterior visita al monestir, al pontarró i la mina i a un restaurant amb un mag a dins de la cuina que va tancar el cercle de paisatge, art, poesia i gastronomia. És aquest:

Pel domini de la terra de Santa Maria de l'Estany

*Hem fet camí per la via empedrada
del carrer estret que mena cap al Puig
de Caritat d'una vila estanyada,
en altre temps, per l'aigua que ara fuig
pel pontarró, cua de la minada.*

*Monjos amunt, Sant Pere de la Crosa
ens fa avinent que en un temps ja passat
commemorant la plaga de l'agost
en aquest món hi havia caritat.*

Monestir de l'Estany (fot. C.I.C. - Moià)

*El dia tres del més florit de l'any
en processó hi pujava tot l'Estany
i en retornar, entre precis i cantiris,
els pelegrins recollien els lliris
per demanar a la Verge Alletant
que els concedís un campar benestant
i els emparés de les dolenteries.
(I no era nat el blau Fernades Dies!)*

*El bon Joan alegre la baixada
amb un porró de fresca claredat,
beure al galet cervesa amb llimonada
és sempre un pler pel cos assedegat.*

*I, al monestir, la llum dels capitells
ens porta a un món de calma turmentada,
sers fascinants il·lustren els flagells
del vell combat entre vida mundana
i l'esperit, lleuger com els ocells,
ben recolzat per la història sagrada.*

*Amb els ulls plens de la pètria bellesa
hem finit el Domini de la Terra,
on ha acomplert la darrera promesa
un mag a dins d'una cuina que aferra.*

*Com diu Graugés, nascut sota la serra
que ha encimbellat el Puig de Caritat,
per tot plegat, ser fills d'aquesta terra
ens ha d'omplir de dolça vanitat*

En visitar l'església, una esquila de Mn. Pere Campàs va commoure alguns dels caminants de Manresa i Perafita que havien estat coneguts i amics seus i en desconeixien el traspàs. Com a homenatge a la seva admirada personalitat en vàrem recitar les dues estrofes:

El meu capvespre

*Us he buscat, Déu meu, tot fent marrada,
lector febril, per mi tot eren nords,
el sol es pon, tinc l'ànima cansada,
vull anar a viure amb pau amb els meus morts.*

*Tot buscant Déu he caminat de massa,
cada camí em duia a un lloc confús,
mes ara veig que no vaig fer cap passa,
sense Jesús amb mi cap a Emaús.*

Per acabar, i per a qui plagui nodrir la sensibilitat poètica amb motius estanyencs, la cordial guia del monestir, la Teresa, va informar de la publicació d'un llibre, *Recer*, d'Anton Carrera, amb tantes tankes i fotografies com capitells hi ha al claustre, setanta-dues.

Segur que tant Aureli Pou com Pere Campàs estarien molt contents per aquesta aparició.

Participants en la sortida

Sense botons

Xavier Vidal

La humanitat es va, subtilment, des-humanitzant. Quasi no ens n'adonem, però de mica en mica la societat va perdent qualitat humana. Cada vegada més les relacions humanes van desapareixent i es van deixant en mans electròniques. Sense pausa anem veient com coses que necessitaven un contacte humà van essent substituïdes per pantalles i botons.

Tinc entès que el BBVA ha suprimit totes les llibretes a la vista i que Catalunya Caixa, ara de la seva òrbita, també ha suprimit les llibretes que utilitzava per a operacions de fons d'inversió. En aquesta entitat ja m'han avisat que en un termini no molt llarg també suprimiran les llibretes a la vista. De seguida vaig pensar en la quantitat de gent gran que cada dia 25 van a la seva entitat a veure si els han abonat la pensió i que no saben ni com s'engega un ordinador. Si volen saber què tenen hauran de demanar un extracte o demanar a algú que amb una targeta de crèdit els miri al caixer automàtic el que tenen.

M'imagino la sensació de desemparament que sentiran veient com no poden ser amos dels seus estalvis. ¿Algú ha pensat quan ha pres aquesta decisió en aquells avis que van a Cal Bou, que posen el moneder sobre el taulell i diuen a

la dependent que els agafi el que toca? Algú ha pensat en la quantitat de gent gran que viu sola i que no té ningú a mà per preguntar-li si li queden cèntims per a acabar el mes?

Recordo aquella cançó de La Trinca que deia: «Si t'enganxen al mig i sense botons t'embotonaran pels quatre cantons.» Doncs, senyores i senyors, l'hora dels botons ja ha arribat.

Alguna de les ments rutilants que decideixen aquestes coses, s'ha parat a pensar en la quantitat de gent que no té ni las més remota idea de com es fa anar un ordinador o un telèfon mòbil? El més probable és que ni els hagi passat pel cap i, si els hi ha passat, deuen haver dit: «I què!» Cada vegada es parla més de suprimir la moneda com l'hem coneguda tota la vida: haurem de pagar-ho tot amb targetes o amb el mòbil. Magnífic!, així el dia que a algun desaprensiu li passi pel cap cometre un atemptat, paraitzarà el món sencer i haurem d'anar a comprar el pa amb patatacons.

Tot plegat està agafant uns camins que senzillament no m'agraden. Sembla com si trobéssim un plaer estrany en l'autodestrucció i, el més fotut del cas, és que no sabem com solucionar-ho.

LLETRES

El valor de l'aigua

Mariona Bordas Pérez. *Certamen Dia de la Terra (La Cosa Nostra)-Infantil*

La Laura és una nena normal i corrent, com qualsevol altra nena de dotze anys. Li agraden molt els esports, la música i aprendre coses noves. Té una germana petita, la Marta. Té sis anys, i sempre empipa la Laura. Viuen a Moià, un poble tranquil, de poc més de sis mil habitants. On un bon dia, va passar una cosa terrible...

Avui és dilluns i la Laura ha d'anar a l'escola. Tot i que no li fa gaire gràcia fer Català, Castellà i Matemàtiques, a la tarda té Coneixement del Medi, la seva assignatura preferida. La Laura fa la classe de Català, la de Castellà, va al pati i quan torna té classe de Matemàtiques. El matí se li fa etern!!! Anant cap a casa amb patinet amb les seves amigues van parlant sobre les classes del matí:

—Encara no em crec que no m'hagi adormit a classe! —diu rient la Laura.

—Sí, a mi se'm tancaven els ulls! Uf! Quin avorriment! —exclama l'Anna.

—Ei, noies, però mireu la part bona! A la tarda tenim Medi! Què creieu que farem avui? —pregunta la Mireia.

—No ho sé —diu la Laura—. Segur que és una cosa divertida!

A la tarda es tornen a trobar totes tres per anar cap a l'escola, i van xerrant tot el camí sobre què els agradaria fer a classe, sobre si el Pol havia vomitat per culpa de l'esmorzar, i també de l'obra de final de curs... Quan arriben a classe la professora Sandra diu:

—Avui parlarem sobre el Medi Ambient. Sobre la funció de l'aigua i la seva importància. Algú ens pot explicar alguna cosa sobre l'aigua? No? Ningú? —pregunta la Sandra. La Sandra és una d'aquelles professores que fan preguntes sense esperar respostes.

—L'aigua és molt important per a po-

der sobreviure. Penseu que, en alguns països, la gent gairebé no té gens d'aigua. I sense aigua les persones no poden beure'n ni donar-ne al bestiar, no es poden rentar, no poden regar les verdures, plantes, llegums, fruita... —explica la professora—. Per això és tan important estalviar aigua, perquè cada dia hi ha nens al món que moren per falta d'hidratació. Recordeu que sou molt afortunats simplement per tenir un got ple d'aigua per dinar, o per a poder dutxar-vos cada dia —diu la Sandra.

En tornar a casa, la Laura va a rentar-se les mans per poder berenar. Al lavabo obre l'aixeta, s'ensabona i s'esbaldeix les mans pensant en el que ha dit la professora a l'escola, però de sobte es talla l'aigua. En anar a dir al seu pare (que està mirant la televisió al menjador) que cal avisar el lampista, sent a les notícies: «S'ha tallat l'aigua misteriosament a totes les cases de la comarca del Moianès. Quan se'n sàpiga la causa se'ls informarà de seguida.»

La Laura pensa que no és res important, i que tornarà de seguida l'aigua, però s'equivoca.

Al cap d'una estona torna al menjador i sent a les notícies: «Les canonades de tota la comarca estan esquerdades, i no arriba l'aigua potable enlloc. Es calcula que les podran tenir arreglades la setmana que ve.»

Llavors tota la comarca se'n va a comprar totes les ampolles d'aigua que troben als supermercats. Però passa una setmana i a la gent se li comencen a acabar les ampolles d'aigua, i encara no n'arriben més als supermercats. I, a més, continuen sense aigua potable en cap aixeta.

Passen tres dies més, però no ha canviat res excepte que els nens ja no van a l'escola ni a jugar al carrer, i els adults ja

Sant Antoni, 14
08180 MOIÀ

Tel. 93 830 03 02

no van a treballar. Perquè no tenen forces. Passen dos dies més, i la gent ja no té forces per a menjar i tots es comencen a marejar, incloent-hi la Laura. Es va adormint, i el cap li roda. Es torna a recordar del que va dir la professora, i després...

—Laura, Laura! Vaaaaa lleva't, que arribarem tard a l'escola!!!

La Laura es desperta i pensa:

—Tot ha estat un somni?

I deixa anar a la seva germana:

—T'he trobat molt a faltar, Marta!!!

La Marta pensa que s'ha tornat boja i la mira amb uns ulls com unes taronges, però a la Laura tant li fa.

—Va, Laura, ja has sentit la teva germana! Lleva't!

La Laura se n'alegra més que mai, de sentir la veu de la seva mare, i li diu:

—Mare...

—Sí? —contesta ella.

—Em portes un got d'aigua, si et plau?

Que sigui el teu anhel

Roser Blàzquez Gómez. *Certamen Dia de la Terra (La Cosa Nostra)-Adults*

Escolto el batec del teu cor i reconec admiració i respecte pel bosc que t'envolta.

Agraït, sento com em contemples, com et deixes enlluernar per la frondositat de les meves branques, verdes a vessar, i et deixes amb el regal d'aquesta ombra tan preuada. Imagino com abaixes les parpelles, deixant-te embriagar per la fragància de les meves flors; tot un bàlsam per a la teva vida atrafegada. Segurament, escoltes la remor de les fulles en ser acariciades pel vent i desitges, com mai, el silenci que m'envolta. Acarones amb el tou dels dits el meu tronc, d'escorça rugosa i vella, mentre t'entretens a buscar amb la mirada una merla esmunyedissa que canta amagada entre el fullatge espès. Sento que m'admires, que cobeges la meva pau.

Però, tu, tot just, veus allò que els ulls et mostren. No t'ho retrec; als homes us costa acceptar el que no és evident. Només admires una part de mi, molt més

petita del que t'imagines. Perquè jo també sóc avall. Arrelo, incansable, cap a les profunditats de la terra, on no arriba mai la llum. Allà, el sòl esdevé rocós o ofegat d'argila erma. Estenc, lentament i tossuda, les meves arrels fins que no s'hi troba ni un alè de vida. I, a mesura que una part de mi emergeix vers el sol i es mostra formosa i esplèndida, l'altra penetra vers el cor de la terra, en la més freda solitud i fosc. I com més gran i generós tu em contemples, més enfondro sota la superfície les meves arrels nues.

No m'admiris, tan sols; no cantis només la meva bellesa. Ans que sigui el teu anhel aprendre de mi. I no neguis el que és innegable: allò més bonic, ufanós i sorprenent s'alimenta, sempre, de superar les adversitats més pregones que trobem pouant endins, vers l'aigua que dona la vida. Aquest és el gran secret. La saviesa que amaga, sempre tan discreta i silenciosa, la Nostra Mare Terra.

Un camí

Marian Baqués

Les formes essencials. El vol de la marinada invisible. La calma rosada del sol a la posta silenciosa. La pols que el vent aixeca. La llum que es reflecteix en les pedres. El cant de l'ocell que des de qualsevol branca infon simfonia a l'ambient. Les petjades caòtiques de senglars en alguns bassals. La petja sobre l'herba que floreix en humitat al calçat. El bosc de l'obaga que els ulls acaronen. I seguir, seguir endavant! Són, totes, vivències en qualsevol de nosaltres.

Un camí és una vida; o, si voleu, la vida és un camí. Un camí, com la vida, és un fi, un sentit, l'arribada. I endavant! A l'inici, amb la frescor de l'ambient al cos; després vénen els primers reptes. Avancem. Arriben cruïlles. Amb les cruïlles, de nou la pregunta sobre el sentit. Per què aquest camí i no l'altre? S'opta mogut per la intuïció o per la idea clara. De vegades, l'opció ve determinada per les circumstàncies de la vida, o per un altre que decideix per tu. L'esforç de tota vida pren valor només si tenim la mirada en el sentit. El sense-sentit, el simplement caminar per

caminar, val la pena? Encara ens podem preguntar d'on traiem l'empenta per a tirar endavant, què ens motiva, què ens mou. Sovint ens aturem per orientar-nos o per reposar. La recerca interior ens aclareix; el repòs ens revigoritza. Que no hi manqui la motivació.

El camí com a metàfora de la vida. Suggestent, oi?

Mossèn Ballarín ens és un referent. D'una selecció d'algunes de les seves frases que d'una manera tan planera expressaven la seva saviesa: «Entre boira i neu, el camí és un símbol de la vida humana que mai no sap i tan sols endevina» (*Mossèn Ballarín per ell mateix*, selecció de Jaume Huch, Barcelona 2013, p. 48).

És un afectat de paràlisi cerebral, Alexandre Jollien, qui ens parla del sentit a la vida. De vegades, agafem un camí o un altre per la presència encomanadissa d'un referent. «La pregunta definitiva és: "Per què vius?"» Per això, les persones que es troben bé amb si mateixes són una font d'inspiració per als altres. Sovint són individus que, si bé no han trobat to-

Un camí (fot. C.I.C. - Moià)

NATURA

Ecologistes, ecòlegs i tonyines

Miquel Fortuny Navarro. Biòleg

tes les respostes, s'han formulat algunes preguntes que els marquen un camí vital. La seva trajectòria mostra que la majoria d'obstacles són autoimposats i que, per tant, poden ser vençuts. Si ells ho han aconseguit, per què no els altres?» (*Elogi de la feblesa*, Barcelona 2001, pp 43s).

Hi ha, però, qui no ha assumit el seu camí. «Leola s'havia unit a la gran companyia de caminants ferits en la batalla de la vida», escriu Robertson Davies, en *El quin to en discòrdia* (Barcelona 2012, p. 260).

«Escriure és fer un viatge cap a l'interior d'un mateix. És un itinerari cap al propi interior amb el qual convides el lector a fer un viatge similar. Perquè escriure no et deixa indiferent. Jo quedo afectat per cada ratlla que escric i per cada determinació argumental que prenc. I per cada decisió estilística. De la mateixa manera, quedo afectat de manera global per cada vers o cada ratlla que llegeixo. L'escriptura i la lectura no et garanteixen la impunitat: tot al contrari, deixen al descobert la nostra faceta més vulnerable: la de les seguretats i les inseguretats dels nostres sentiments i de les grans línies que creiem que són inesborrables i que tracen el camí de la nostra vida.» Així s'expressa Jaume Cabré en *Les incerteses. Sobre la creació del món* (Barcelona, 2015, pp 119s). Llegir i escriure és una manera d'aturar-se per entrar en el propi interior.

El llibre *Los caminos del mundo* és una icona de culte en certs ambients de viatge. Narra el viatge de l'autor, Nicolas Bouvier, i dos amics, per terres de Iugoslàvia, Turquia, Iran i Paquistán. Més que un llibre de viatges és un testimoni de coratge i d'una manera de viure. En conservo aquest fragment: «Un viatge no necessita motius. No tarda a demostrar que es basta ell mateix. Creus que vas a fer un viatge, però de seguida el viatge és el qui et fa a tu. O et desfà» (Barcelona 2001, p 14).

El camí personal de la germana Llum Delàs és apassionant. Després de tretze

anys de delegada episcopal, s'ha estimat més tornar al carrer del Raval de Barcelona i estar amb la gent gran. Ho té molt clar: «L'únic camí per a ser feliç és la fidelitat a les causes i a les persones» (Entrevista dins *El Periódico*, 18 de setembre del 2010, p. 80).

Vaig sentir fa algun temps el poema «El camí no escollit», de Robert Frost. Es tracta d'un text que ha conegut la divulgació per la imatge del camí com a símbol de la vida. I, coses del destí, sembla que l'autor el va escriure pensant en un amic seu que era un indecís. El poema és traduït pel meu amic Josep Maria Jaumà (En *Gebre i sol*, Barcelona 2003, pp. 44-45).

*Dos camins divergien al bosc groc
i, sentint no poder fer-los tots dos
i ésser un sol viatger, vaig aturar-me
a contemplar-ne un fins on se'l veia
desaparèixer rere el sotabosc.*

*Però vaig triar l'altre, igual de bell,
i fins potser amb motius més convinents,
cobert com era d'herba no petjada;
malgrat que, ben mirat, tant l'un com l'altre
havien estat fressats quasi igualment.*

*Aquell matí se'ls veia ben semblants
amb fulles no ennegrides per cap pas.
Ah, vaig guardar el primer per a un altre dia!
Però sé prou que un camí mena a un altre
i vaig dubtar si mai hi tornaria.*

*D'aquí a molts i molts anys contaré
qui sap on, amb un sospir, el fet:
dos camins divergien dins d'un bosc,
jo vaig triar el menys fressat de tots dos,
això ha fet que tot fos diferent.*

I de Pere Casaldàliga (*El temps i l'espera*, 1976):

*Porto el cor ple de noms.
Al final del camí em diran:
Has viscut? Has estimat?
I jo, sense dir res,
obriré el cor ple de noms.*

L'ecòleg Ramon Margalef deia que l'home no havia nascut per a fer de guardià d'un parc zoològic. Tenia plena consciència que l'home s'ha de contemplar com un producte de l'evolució i que com les altres espècies tendeix a incrementar les seves poblacions fins al límit de la disponibilitat de recursos. L'home és un superdepredador.

Margalef, però, se sentia molt afectat en copsar la gran capacitat de l'home per transformar, contaminar, provocar l'extinció d'espècies i sobreexplotar els recursos fins a portar-los al límit del col·lapse (extinció).

Un antecedent de la preocupació que suscita el comportament de l'home vers la natura el podem llegir en el paràgraf següent de l'economista i filòsof anglès John Stuart Mill (*Principles of political economy*, 1848), en plena revolució industrial i gran creixement demogràfic: «Tampoc no plau gaire contemplar un món on no s'ha deixat res a l'activitat espontània de la natura, on cada tros de terra s'ha conreat, on cada guaret florit o cada pastura s'ha

llaurat i tots els quadrúpedes o ocells no domesticats per a l'ús de l'home s'han exterminat com a rivals per a l'aliment. On cada matoll o arbre innecessari s'ha eixarcat i gairebé no hi ha lloc on un matoll o flor silvestre pugui créixer sense ser arrabassada com una mala herba.»

Jo tinc ben present en records de la infància l'odi visceral de gran part de la pagesia vers els pardals pel fet que «lladrunyaven» grans de blat en l'època del segar, i també tinc present el record de l'aplicació indiscriminada d'herbicides i insecticides per al control de les denominades, valgui la redundància, «males herbes» i escarabats... Qualsevol ésser viu que pogués capgirar o fer minvar en alguna mesura la collita s'havia —com en deien llavors alguns— de ruixar, d'ensulfatar. Esdevenia un enemic que calia combatre.

Era força habitual l'eliminació sistemàtica (llaços, paranys, verins, escopetades) de les anomenades feristeles i ocells rapinyaires per ser competidors de les peces de cacera, o bé per malmetre algun

Possibles compradors inspeccionen les tonyines

tros de sembrat. Toixons, mosteles, genes, guineus, xoriguers, esparvers, astors, aligots... eren eliminats sense miraments.

Amb els companys de jocs de l'Estany, molt sovint ens colàvem en algun hort per fer-nos un tip de cireres o per cruspir-nos alguna poma, encara verda. (La tia Remei, de cal Manlleu, deia que anàvem a fer caure pedra.) Si ens descobria el propietari o el masover del tros i perdia els estreps, podíem ser foragitats amb algun cop de roc, que esquivàvem com podíem, tot corrent marges avall i fent la ziga-zaga. Més tard ens fèiem un panxó de riure...

En aquells anys passàvem més temps al bosc que no pas a casa. Era fantàstic descobrir les meravelles del que avui anomenem *biodiversitat*. Se'ns feia de nit als tolls i basses caçant granotes. El xic de cal Manlleu, i també el seu germà Joan, «el veterín», han de recordar que les esbracades rebudes per arribar a misses dites sovintejaven.

Era a mitjan dècada de 1960, devíem tenir uns vuit anys. A les primeries de la dècada va néixer l'ecologisme de la mà de científics en actiu (Rachel Carson i James E. Lovelock). L'ecologisme és la doctrina política segons la qual les activitats humanes han de ser respectuoses amb el medi ambient. Els ecòlegs (l'ecologia és la ciència que estudia la relació entre els organismes i el seu medi), zoòlegs, botànics, micòlegs, i biòlegs en general, ens identifiquem força amb aquells ecologistes «que no han perdut els seus lligams amb la ciència, i no converteixen en dogma els pensaments dels seus dirigents». En ciència els dogmes no existeixen.

El dia 25 d'abril, coincidint amb l'obertura de la fira Alimentària a Barcelona, vaig llegir a *El Periódico* un escrit que feia referència a una empresa de producció de tonyina de l'Ametlla de Mar (grup Balfegó), que reivindica que l'encerclament i engreix de tonyines és l'activitat més sos-

tenible de pesca (respecte d'altres) de la tonyina.

És sorprenent l'acusació de l'esmentada empresa a ecologistes titllats de «radicals», que a principis de la dècada passada van avantposar la seva ideologia enfront de (segons l'empresa) l'evidència que la tonyina no estava en perill d'extinció... Curiosament l'any 2006 (fa una dècada), Dominique Bussereau, aleshores comissari d'Agricultura i Pesca de la Unió Europea, es va mostrar contrari a l'opinió del Consell Científic de la Comissió Internacional per a la Conservació de les Tonyines de l'Atlàntic (ICCAT), que assegura amb rotunditat que des de fa molts anys la sobrepesca amenaça la supervivència de l'espècie. Són els membres de l'ICCAT els ecologistes radicals? Probablement es refereixen al grup ecologista Greenpeace, que l'any 2006 va publicar un informe que adverteix de l'estat precari de la tonyina a la Mediterrània.

Sis anys més tard, l'Institut d'Estudis Catalans va editar un llibre a cura de Jordi Leonart (membre de l'IEC i investigador del Centre Superior d'Investigacions Científiques), molt ben documentat, amb una notable quantitat de ressenyes bibliogràfiques (*Un mar sense peixos*, 2012) de l'investigador francès Philippe Cury (oceanògraf especialista en ecosistemes marins) en col·laboració amb Francesc Maynou (Institut de Ciències del Mar) i del mateix Jordi Leonart, en què explicaven el següent: «La tonyina ha patit durament els efectes de la pesca a casa nostra. La introducció de l'art d'encerclament per a tonyines, la tècnica d'engreix de les tonyines capturades, la globalització del mercat i els preus de la tonyina que es paguen al Japó han fet augmentar la pressió pesquera sobre aquesta espècie i l'han posat al límit del col·lapse.» I a la pàgina 127, podem llegir: «La zona de pesca de la tonyina s'estén actualment a tota la Mediterrània i l'Atlàntic Nord. Mal-

grat la disminució constant de les captures oficials des del 1996, els científics de la ICCAT (Comissió Internacional per a la Conservació de les Tonyines de l'Atlàntic) estimen que les captures anuals són, de fet, cinquanta mil tones o més mentre que les captures sostenibles serien només de quinze mil tones. A partir de 1977 les tonyines pescades vives mitjançant xarxes d'encerclament es transfereixen a una mena de gàbies més grans ancorades prop de la costa on hom les engreixa amb petits peixos pelàgics (peixos que viuen a la capa superficial del oceà com la sardina i el seitó). La pressió de pesca ja no afecta tan sols els grans individus sinó també els petits.»

En definitiva, sembla bastant evident que la pesca de la tonyina, tot i aplicar la tècnica de l'encerclament, és una història, com tantes d'altres, de sobreexplotació d'un recurs preuat. Al cap i a la fi, les empreses tracten de maximitzar el guany financer, el benefici, i, per tant, la possibilitat que la tonyina col·lapsés (o acabi col·lapsant) no era cap fantasma, ni miratge d'ecologistes radicals, sinó un fet contrastat.

Cal emfatitzar que aquesta tonyina d'engreix es paga a un preu equivalent al doble de la tonyina salvatge en el mercat d'importació japonès. I val a dir que el principal client del grup Balfegó és al Japó, vet-ho aquí.

UNA MICA D'HISTÒRIA

Coloms i colomars

Joan Carrera i Vilardell

La bellesa dels colomars com a mostra de l'arquitectura popular, la seva presència en nombrosos països, la importància que va aconseguir en la vida domèstica i l'economia de l'Espanya rural, la tradició històrica que representen i el simbolisme del colom des de les religions antigues, ens acosten a un estudi d'aquests des de mètodes científics múltiples, propis de l'antropologia, la història, la literatura, la lingüística, la religió i l'arquitectura, enfocaments i mètodes que cal tenir en compte en aproximar-nos als colomars.

Arquitectònicament, el colomar presenta una sèrie de característiques constructives molt interessants, vinculades als pobles i a una economia de subsistència de base agrícola.

Els colomars són l'habitatge del colom, edificats de la manera més adequa-

da perquè la cria sigui fructífera. Poden presentar diverses tipologies, però en línies generals solen ser: exempts o adossats a un habitatge —en aquest cas es disposen en un annex a la casa, com a part integrant d'aquesta, o superposats a les teulades, a manera de petites cases o torretes, més de la tipologia rupestre, escassa a Espanya, a excepció d'Andalusia o Alcorisa, a l'Aragó.

La cria de coloms és una activitat coneguda des de l'antiguitat en els territoris de la conca mediterrània. Ja egipcis i grecs la practicaven, però potser a Espanya hauríem de posar-la en relació amb l'expansió de la cultura romana, ja que van ser els romans els qui millor van apreciar i difondre les utilitats d'aquests ocells.

Des de sempre ha estat un recurs econòmic compartit amb altres com la ra-

maderia, l'agricultura, la caça, la pesca i la recol·lecció. Els colomins van ser complement carní en l'alimentació; la colomassa, guano i excrements del colom van constituir un excel·lent abonament (molt ric en nitrogen i àcid fosfòric) i el colom s'ha utilitzat també per a la caça o el tir esportiu, sense esmentar la missatgeria, la qual constitueix una especialitat, la colombofília, mentre que la colombicultura és tot el referit a la cria.

Els colomars i la seva importància com a patrimoni etnològic són, per tant, múltiples i són, en primer lloc, elements arquitectònics, que ressalten en els paisatges humanitzats, especialment quan es tracta de «torres colomeres» exemptes al voltant dels pobles, aïllades enmig dels camps o emplaçades en altells

orientats al sud, protegits dels vents i exposats a la insolació hivernal.

A Catalunya, la cria de coloms no va arribar a constituir un ofici, com sí que ho

va ser a Castella, on el *palomero* es dedicava a cuidar, mantenir i explotar el colomar amb un ús comercial. Aquí únicament proveïa d'aliment i abonament la pròpia família, encara que a vegades la venda de colomassa, molt cotitzada, com encara podria ser-ho ara si s'explotés més industrialment, constituïen uns diners afegits a l'economia familiar.

A aquests aspectes que convergeixen en els colomars, cal afegir-hi l'herència històrica que impliquen, com a activitat documentada des de l'antiguitat, molt estesa a l'edat mitjana i continuada fins als nostres dies.

Els colomars, per la seva construcció específica escampats per l'entorn rural a les teulades i als jardins del nostre poble, se situen en una cruïlla de valors econòmics, so-

cials i de preocupacions tècniques, alimentàries, decoratives i arquitectòniques, integrats en un patrimoni cultural heretat i irreplicable.

Colomar de Can Viñas. Ca. 1907
Colomar de Cal Cristo. Darrer terç del s. XIX
(fot. J. Carrera)

BREUS

Joan Maria Navarro deixa l'ajuntament

El regidor Joan Maria Navarro, cap de llista de CiU en les darreres eleccions municipals, ha presentat la renúncia a l'acta de regidor per motius de salut. Està previst que sigui substituït per la número quatre de la candidatura, Rosalia Membribe. Maria Tarter assumirà les funcions de portaveu del grup municipal de l'oposició.

L'ACA preveu ampliar la depuradora

Un recent informe de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) ha conclòs, després d'un estudi durant quatre mesos sobre la qualitat de les aigües que van de la riera de la Tosca al riu Calders, que la depuradora de Moià no està preparada per a tractar el cabal d'aigua que li arriba ni tampoc tots els contaminants que aquesta duu. Per aquest motiu l'ACA preveu l'ampliació de la depuradora per a finals de l'any 2017.

La Cantània, al Kursaal

Babaua o Les desventures de Mimí és el títol de la Cantània 2016. La Cantània és un projecte que fa vint-i-set anys va endegar l'Auditori de Barcelona per promoure el cant coral entre la mainada. Durant la setmana del 23 al 27 de maig els alumnes de 5è de les escoles del Bages van interpretar-la, en diferents sessions, al teatre Kursaal de Manresa. Les escoles de Moià van actuar el divendres dia 27 de maig al vespre. El muntatge musical, amb text de Pere Riera i música de Jordi Domènech, explica les aventures de Mimí, una noia de la cort de Versalles que viatja pel temps i l'espai buscant l'home de la seva vida. L'espectacle va ser fantàstic, amb un munt de nens i nenes dalt de l'escenari que van fer un esplèndid acompanyament coral als solistes i que van ser llargament ovacionats pel públic que omplia el teatre manresà de gom a gom.

Més activitats musicals

El diumenge 19 de juny va tenir lloc a l'Auditori de Sant Josep la III Audició Musical de Joves Músics del Moianès, a càrrec d'alumnes de l'Escola de Música de l'Escola Pia de Moià i alumnes del Conservatori de Manresa. Amb piano, violí, guitarra, flauta travessera, oboè i cant, interpretaren Bach, Chopin, Stevie Wonder, Saint-Saëns, Manel Camp, Falla i també temes de pel·lícules i un fragment, cantat, de *Mar i cel*, entre altres.

Tractors antics

El dia 29 de maig es va dur a terme la 8a descoberta del Moianès amb tractors antics. En aquesta edició, com en totes les passades, s'aprofità la passejada per a fer visites culturals. Enguany es va visitar l'Estany i la trobada va finalitzar amb un dinar de germanor a Les Faixes.

Exposicions al Casal

Exposició dels treballs dels alumnes de Forma, Centre d'Expressió Plàstica, creats durant el curs 2015-2016.

Del 18 al 26 de juny, exposició de la geometria vibracional energètica de la pintora moianesenca Victòria Mombiola i Carrera.

La setmana del 27 de juny al 3 de juliol, novena exposició dels treballs de *patchwork* fets amb fil i agulla del Taller d'Eva de Moià: cobrellits, coixins, quadres, sabates...

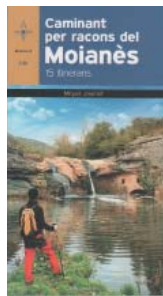
Del 8 al 17 de juliol s'han pogut veure els quadres dels participants en el Taller de Pintura de l'Espai de Moià, sota el mestratge de Josep Alcoceba.

Fe d'errates

En el número anterior, p. 29, en parlar dels Jorcs Florals d'Oió, entre els finalistes del concurs de cartells s'esmentava Montse Costa Pedrisa, quan havia de ser Núria Costa Padrisa.

PUBLICACIONS

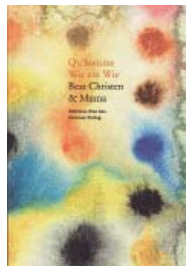
Llibres

Miquel Jaumot. *Caminant per racons del Moianès: 15 itineraris*

Valls: Cossetània, 2016. 260 pp.

Quinze itineraris per realitzar a peu, d'entre 4'5 i 12 km (d'una hora i mitja a quatre hores), per la comarca del Moianès i zones limítrofs. Amb unes il·lustracions en color molt ben cuidades, a part de l'itinerari, cada ruta presenta en annex una informació més aprofundida sobre aspectes geològics, arquitectònics, històrics, etc.

Beat Christen & Muma. *Qu'homme = Wie ein Wie*

Lausanne: Éditions d'en bas; Zürich: Limmat, [2014]. 187 pp.

Barreja de poesia i prosa en alemany, suís-alemany i francès del comunicador suís Beat Christen amb dibuixos i il·lustracions de l'artista moianès afincat a Lausana Muma Soler. Llibre de manufactura molt cuidada, amb vint-i-cinc exemplars numerats i signats, es va presentar a Barcelona, a l'Ateneu Barcelonès, el dia 3 de juny.

Quim Xena (text); Quico Palomar (il·l.). *Romanç de l'Esteve de la Plana, bruixot*

Alzira: Neopàtria, 2016. 42 pp.

«Conte inspirat en la Revolució Francesa i en El bruixot de les Encies», segons glosa el subtítol, presenta en dinou pàgines encarades el text del conte, en estrofes no rimades, i vint-i-dos dibuixos acolorits (en tres pàgines el dibuix és doble) de l'artista moianès.

Papa Francesc. *L'alegria de l'amor (Amoris laetitia)*

Barcelona: Claret, 2016. 260 pp.

Exhortació apostòlica postsinodal sobre l'amor en la família, publicada dins la col·lecció «Documents del Magisteri», 64, promoguda per la Conferència Episcopal Tarraconense. Versió catalana del nostre company de redacció Josep Ruaix.

Revistes

—**La Crinca**, núm. 80 (juny 2016), revista escolar de l'Escola Pia de Moià, amb 40 pàgines.

—**L'Esplai**, núms. 229 (juny 2016) i 230 (juliol 2016), butlletí informatiu de l'Associació de Gent Gran de Moià, amb 4 pàgines cada un.

—**Cavall Fort**, núm. 1295 (primera quinzena juliol 2016), amb l'article «Els vaixells víkings de Roskilde», de M. Àngels Petit, i un còmic del dibuixant Picanyol.

—**Llengua Nacional**, núm. 95 (II trimestre 2016), amb els articles «Més sobre el guionet (2)», de Josep Ruaix, i «Sobre l'adverbi "molt"», de Carles Riera.

—**Jeux Floraux du Genêt d'Or 2016**, anuari dels Jocs Florals del Rosselló, que esmenta una sèrie de literats moianesos: Josefina Pons i Puigcorbé (mantenidora i mestra en gai saber, difunta); Mateu Trenchs i Verdaguer (guanyador d'una gran medalla pel poema musicat «Pregària del capvespre»); Teresa Roca i Iglésias (guanyadora d'una gran medalla pel poema musicat «Cançó de bressol»); Glòria Pons i Puigcorbé (guanyadora d'una medalla pel poema «Ja no em diguis amor»); Mariola Rafart Roca (guanyadora d'un diploma d'honor); Aida Casassas Vilardell, Irina Canaleta Mir, Júlia Vilardell Soler (guanyadores de medalles en la categoria infantil).

—**Goigs**. Podem catalogar entre les revistes dos fulls de goigs editats enguany: «Goigs de la Mare de Déu Candelera de les Coromines (que es venera a la seva capella de la parròquia de Sant Pere de Seguers)» i «Goigs de Sant Pere Desvim», amb lletra del prevere moianès Carles Riera i música del mestre Valentí Miserachs.

Diaris

Regió7

19-5-2016

«La solidaritat de la cursa Entre Vinyes arriba a 41 alumnes del Bages i del Moianès. Els fons recollits en la competició han permès de completar beques de menjador de nens i nenes».

24-5-2016

«El GiraCirc de Collsuspina oferirà tres dies de programació en la segona edició. Del 19 al 21 d'agost actuaran, entre altres, Karoli L'home roda, Circ Los, Pessic de Circ i La Bella Tour».

25-5-2016

«La plataforma moianesa La Cosa Nostra demana una moratòria d'abocaments. El col·lectiu vol que s'evitin ampliacions industrials que suposin més càrrega a la depuradora».

26-5-2016

«CiU de Moià demana que s'estudiï una rebaixa dels valors cadastrals per al 2017. El grup de l'oposició vol que l'equip de govern analitzi amb detall l'ofertament de la Gerència del Cadastre de fer una rebaixa lineal del 8%».

28-5-2016

«Libertat vigilada per al veí de Moià que va agredir greument un policia local. La víctima, que té un trastorn adaptatiu com a seqüela, ha tornat al cos municipal des dels fets».

31-5-2016

«Moià fa lluir les catifes de les festes de Corpus».

12-6-2016

«La gent es pensa que un museu és el que s'exposa, i al nostre és només l'u per mil», entrevista a Marta Fàbrega Gallaguet, directora del Museu de Moià.

17-6-2016

«Un monument insigne de l'art romànic de Catalunya. El monestir de Santa Maria de l'Estany va ser construït entre els segles XI i XII», titular dins unes pàgines sobre turisme.

18-6-2016

«La cova de les Teixoneres de Moià hauria estat l'últim refugi dels neandertals. Un estudi d'un equip internacional detecta la presència dels homínids al Moianès fins fa 35.000 anys».

21-6-2016

«El centre de drons de Moià apunta a l'Agència Espacial».

22-6-2016

«L'alcalde de Moià assumeix Medi Ambient per tractar de primera mà el cas de la Tosca».

24-6-2016

«El Moianès Sona uneix gastronomia i música en coves i balnes de la comarca. El Duo Bitònic inicia a Castellcir una proposta que també passarà per Castellterçol i el Toll de Moià».

2-7-2016

«Un lavabo de 3.478 euros el metre quadrat al parc municipal de Moià. La construcció dels serveis, feta en el 2008 per 84.181 euros, és una de les obres denunciades per MoiàDeute».

6-7-2016

«Bages i Moianès són de les comarques on més es va reduir l'atur l'any passat. Tenen les millors xifres de la província de Barcelona.»

EL PUNT AVUI+

29-5-2016

«Els exploradors de la prehistòria. Endinsar-se a les coves del Toll de Moià és palpar la vida de fa 100.000 anys».

30-5-2016

«"La màgia és més intel·ligència que trampa", entrevista a Ramon Ciuró marmessor de Wenceslao Ciuró, capellà i mag.

13-6-2016

«"Tinc el millor equip i tots donen la vida per mi", entrevista a Nandu Jubany, cuiner.

LA VANGUARDIA

27-5-2016

«La Fura surt en missió espacial. Linz aplaudeix el muntatge de "Terra Nova" de Carlus Padrissa, ecoòpera futurista amb sàtira política».

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Defuncions

Valentí Illa Vilaclara, de noranta-set anys, vidu de Manela Casanova, dia 24 de maig.

Francisca Jurado Caro, de noranta anys, vídua de Manuel Gutiérrez, dia 27 de maig.

Teresa Armenteros Párraga, de seixanta-nou anys, dia 6 de juny.

Josep Maria Fontcuberta Armadans, de vuitanta-tres anys, dia 18 de juny.

María Martín Lucena, de vuitanta-vuit anys, dia 19 de juny.

Carmen Ramírez Chamizo, de vuitanta-un anys, dia 22 de juny.

Naixements

Pau Rafart Busoms, fill de Camil i de Marta, dia 19 de maig.

Pol Torra Ramon, fill de Jordi i de Montse, dia 3 de juny.

Daouda, fill de Fily i de Hawa, dia 7 de juny.

Alkuin Pérez Fontana, fill de Gerard i de Marta, dia 27 de juny.

Lara Castaño Rodríguez, filla de Tomàs i de Rocío, dia 6 de juliol.

NECROLÒGIQUES

Decés de Josep M. Fontcuberta

Josep Ruaix i Vinyet

Josep M. Fontcuberta

Havia nascut el 26 d'abril de 1933 a Moià, concretament a cal Salticó (c/ de la Cendra o de Francesc Viñas), fill de Martí i Anita. Eren tres germans: Joan (el gran, ja difunt), ell i la Montserrat. Va fer els estudis primaris i de comerç a l'Escola Pia de Moià (tenia un oncle escolapi, el P. Enric Fontcuberta i Rovira). A setze anys va marxar de Moià cap a les Borges Blanques per dedicar-se al ram tèxtil. Es casà (el 10 de setembre de 1959) amb Montserrat Giné i Guasch, de qui tingué tres filles: Montserrat, Anna Maria i Maria Helena. Van viure a Martorell, a Montblanc i a Madrid.

Una inoportuna malaltia de cor, quan tenia quaranta-cinc anys, va fer que hagués de ser operat i finalment (a quaranta-nou anys) jubilar-se. Llavors tornà a residir a Moià (en diversos domicilis) i, malgrat la seva malaltia, va desenrotllar una vigorosa activitat cultural i cívica. Així va treure el mestratge de català i es dedicà molt a corregir textos i a escriure. Com a escriptor, va participar en molts

El dia 18 de juny va morir, a l'edat de vuitanta-tres anys, en Josep Maria Fontcuberta i Armadans, tot un personatge moianès.

SOPA DE LLETRES

Elvira Permanyer

Eres de Moià

Busqueu el nom de dotze eres de Moià. Només s'hi inclou la paraula principal del nom.

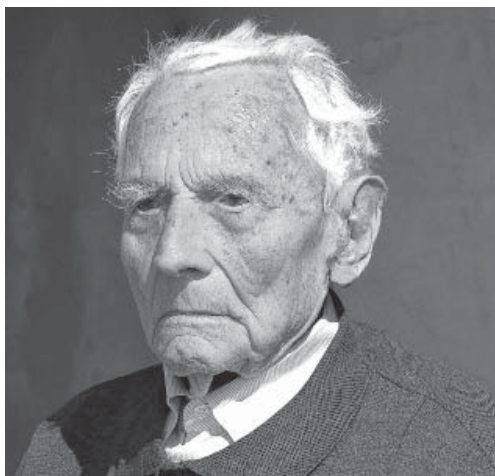
Podeu trobar els noms a la pàgina 66.

M R H G K B S X C Z I P Y F Ç
 X A N A Z U P G A N J L S Y V
 L K S C B L E W B Q M V A V S
 U J N S L G R I A T O I R K A
 A S K T A A E E N D N J I Z L
 R R T L U M R D Y U T E T B G
 A G H O Z I S P A F S E A L O
 L T W L T A Ç O K N E A P K T
 T E I X I D O R V R C X Q A I
 A U O G B V X Z T O N J S Ç T
 C A L A I X R R A M K G A F N
 P R U I A R O T S A P R S G E
 U T L O Q H U I A N S C T V G
 P E L L I S S E R I L E R V R
 M L E Y V A L L S A H I E O A

concursos i guanyà molts guardons. També col·laborà en LA TOSCA amb diversos articles i sèries senceres (pràcticament, des de 1971 a 1998). Igualment, fou secretari de l'Agrupació Cultural del mateix nom (entre 1983 i 1990) i hi consta com a redactor (entre 1986 i 1995). Semblantment, col·laborà en la revista esportiva *Palestra* i en diverses activitats, especialment literàries (certamen literari, Pastorets, etc.), de l'Escola Pia. En aquest àmbit literari, destacava pel seu estil més aviat humorístic. Igualment, pertangué al Patronat Local de l'Habitatge, a l'Associació de Gent Gran (l'Esplai), de la qual fou membre de la junta i fins i tot president, i actuà alguns anys com a presentador de la Festa de l'Arbre Fruiter.

Com a ciutadà moianès, hom el veia anar a fer la compra i entretenir-se parlant amb la gent. Era home de molt bon tracte.

Adéu-siau, Valentí Josep Ruaix

Valentí Illa (fot. C.I.C. -Moià)

El dia 24 de maig al matí va morir, a Moià, en Valentí Illa i Vilaclara, afeixu-

A més, mentre va poder, assistia a tots els funerals, practicant així, entre altres, un valuosa obra de misericòrdia, fruit del seu esperit pregonament cristià.

Darrerament la seva salut anà empitjorant fins que la situació ja fou irreversible. Però tingué el consol de deixar aquest món amb sis néts i nou besnéts i conservant el cap clar fins a última hora.

La missa exequial se celebrà el diumenge dia 19 de juny, amb molta assistència de fidels. El recordatori contenia, entre altres textos seus, aquest breu resum de la seva vida: «He viscut, treballat i lluitat per la família, i ha valgut la pena.» Però trobem que es queda curt: va viure, treballar i lluitar per moltes coses més, i per això ens deixa un agradable record.

Al cel sia. Donem el condol als seus familiars, desitjant-los que el puguin enyorar per molts anys.

gat per les xacres de l'edat (noranta-set anys); entre altres, la pèrdua del sentit de la vista.

Havia nascut a la colònia Viladomiu Vell, municipi de Gironella i comarca del Berguedà, el 10 de juliol de 1918, fill de Simó i de Núria.

Va passar una bona part de la primera infantesa a Artés, on gaudí del mestratge de Miquel Bosch i Jover, conegut poeta. Després la família ja es traslladà a Moià, d'on no es mouria més, i ell fou alumne de l'Escola Pia, on aprofità el guiatge del P. Francesc Sagrera, gran pedagog i home espiritual, que té iniciat el procés de beatificació.

A part de la seva activitat professional en el ram tèxtil i de la seva vida familiar (casat en 1947 amb Manela Casanova, artesenca, de qui tingué dos fills i que el precedí, fa quatre anys, en el pas cap a l'altre món), Valentí Illa va ser un lector assidu dels clàssics de tots els temps.

Fruïa, doncs, d'una sòlida cultura, que, seguint les primeres lliçons del seu pare sobre versificació, encarrilà cap a la poesia.

Col·laborà en els recitals del grups Poesia Viva (Barcelona), Quicarella Poètic (Centelles) i Raïm de Poesia (Artés). De fet, publicà composicions en diverses revistes i obtingué una sèrie de guardons en certàmens literaris.

La seva principal obra poètica va ser publicada en el recull titulat *Batecs de l'ànima* (editat per La Tosca, Moià 1992, 120 pp.), amb pròleg del qui signa aquesta nota i epíleg de Francesc Blancher. L'any següent n'edità, ell mateix, un segon volum (*Batecs de l'ànima. Segona part*, 270 pp.), publicant-hi composicions que havien quedat fora de l'anterior recull de caràcter antològic. Finalment, en 1997, l'autor edità una tercera recopilació de versos, titulada *Efusions sentimentals (assaigs poètics)*, amb un epíleg del signant d'aquesta necrologia. Es tracta, doncs, d'un poeta realment prolífic, amb composicions molt musicals, sempre fidel a la rima i a la mètrica clàssiques, posseïdor d'una llarga alenada, amb notable varietat d'interessos literaris, amb fina sensibilitat, amb dots reflexius, amb puntes d'humor, etc.

A més, Valentí Illa va ser un home estretament vinculat a LA TOSCA, tant a l'agrupació cultural com a la revista. De l'Agrupació Cultural La Tosca en fou membre des de 1977 i vocal de de 1983, mentre que en consta com a redactor entre 1985 i 1996. Quant a la revista, a més de publicar-hi nombrosos poemes entre els anys 1983 i 2000, hi col·laborà activament entre 1985 i 1987 amb la realització de cròniques i entrevistes. Durant els anys 1977-1978 s'encarregà de dues seccions: «Retalls del Butlletí», de caràcter històric (signant amb inicials), i «Excursions i viatges», en què utilitzà el pseudònim Ulisses (o Ulises). També col·laborà en feines ma-

terials d'expedició de la revista. (Extraïem aquesta informació del llibre *Moià, 1947-2006. «La Tosca», seixanta anys de vida moianesa*, de Jaume Clarà i Arisa, Moià 2007, p. 36.)

El funeral de Valentí Illa es va celebrar a l'església parroquial de Santa Maria de Moià el dia 25 de maig a la tarda, funeral en què es glossà la figura de l'extint i en el qual la seva néta Gemma llegí el poema que clou l'esmentat recull antològic *Batecs de l'ànima* i amb el qual també creiem oportú de cloure aquesta nota necrològica, no sense fer constar abans el nostre condol als familiars del difunt, especialment al seu fill Carles, també col·laborador de LA TOSCA.

El darrer adéu

*Quan s'esdevingui l'hora inesperada
que els meus ulls ja no es tanquin per si sols,
i no vegi del cel la nuvolada,
i embolcallat estigui amb els llençols...*

*Un comiat voldria sense ofrenes
que, breu i humil, passés discretament,
sense enutjosos plors i sense penes:
morir com he viscut, senzillament...*

*Retut del dur camí de ma existència,
procés que no ha tingut gaire ressò,
així de l'esperit la pura essència
lentament s'extingís com una flor...*

*El rítmic respirar meu es fondria
com voladissa rasa d'un ocell
i el grandíós misteri esbrinaria
en ésser transportat al nou Cancell...*

*Voldria que la meva dolça mare
a l'altra part d'arcada m'esperés;
si m'esperà ans de néixer, ho farà ara,
sabent que dura el goig per sempre més.*

*Així voldria aquest final solemne,
d'austeritat senzilla sense dol,
i a poc a poc fugir per restar indemne
i remuntar lleuger l'aurífic vol.*

DADES METEOROLÒGIQUES

Estació pluviomètrica de l'Escola Pia

LATITUD 41° 48' 53" N LONGITUD 2° 5' 44" ALTITUD 741 m

MAIG 2016

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	Màx.	Min.	Mit.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	Parcial	TOTAL
De l'1 al 10	20,9	2,4	12,4	5	0	5	E	25,8	
De l'11 al 20	21,0	6,7	13,8	2	6	2	SW	43,4	
Del 21 al 31	25,7	4,5	15,1	5	2	4	SW	14,8	84,0

JUNY 2016

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	Màx.	Min.	Mit.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	Parcial	TOTAL
De l'1 al 10	26,5	8,4	17,5	4	1	5	S	2,4	
De l'11 al 20	24,8	7,9	16,8	0	3	7	W	27,8	
Del 21 al 30	28,3	13,3	20,8	7	0	3	SW	0	30,2

El dia 18, pluja màxima del mes (19,2), amb tormenta i pedra.

Les dades meteorològiques de Moià actualitzades cada 15 minuts (i les dades històriques des de l'any 2006) es poden consultar a la pàgina web de Carles Illa i Casanova, MeteoMoia.cat. També es pot seguir al Twitter: [@MeteoMoia](https://twitter.com/MeteoMoia), i al Facebook: [Meteo.Moia](https://www.facebook.com/Meteo.Moia).

NOTA DE LA REDACCIÓ

Totes les persones i entitats que vulguin fer-nos arribar articles, cròniques, informacions, etc. per al pròxim número de LA TOSCA, ens ho poden fer arribar fins al dia **25 d'agost**, a través del correu electrònic latosca@latosca.cat o bé deixant-nos-ho a la nostra bústia, a Can Carner.

Sopa de Lletres: era de la CABANYA, era del CALAIX, era de MASSAMSÓ, era del MONTSEC, era de ca la PASTORA, era de cal PATIRÀS, era d'en PELLISER, era de PERERS, era del SALGOT, era del SASTRE, era de cal TEIXIDOR, era del VALL. (Fot. C.I.C. - Moià)

